

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

**la Consfătuirea de lucru a activului de partid din
domeniul ideologiei și al activității politice
și cultural—educative**

Tovarăși,

În cadrul consfătuirii de lucru cu activul de partid în domeniul ideologie și al muncii cultural-educative ne propunem să analizăm, în lumina Directivelor Congresului al X-lea al partidului, activitatea ideologică și educativă și să stabilim unele măsuri de îmbunătățire a acestei activități, corespunzător noii etape de dezvoltare a societății noastre socialiste.

La consfătuire participă secretarii cu problemele de propagandă ai comitetelor județene de partid, secretarii de partid din întreprinderi și de la sate, din instituții de cultură, centre universitare, cadre din domeniul învățământului mediu și superior, oameni de știință, scriitori, artiști plastici, compozitori, cineaști, activiști ai organizațiilor de masă, membrii Comisiei de propagandă și ai Comisiei de presă și cultură ale Comitetului Central, redactori-șefi din presa centrală și locală. Putem spune, deci, că sînt prezenți aici activiștii de bază din sectorul activității ideologice și cultural-educative.

Pentru a înțelege mai bine ce a determinat prezentarea în fața Comitetului Executiv a propunerilor cu privire la îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii și convocarea acestei consfătuiri, este necesar să ne amintim de linia generală stabilită de Congresul al X-lea al Parti-

dului Comunist Român. După cum se știe, Congresul a făcut o amplă analiză a marilor transformări revoluționare din țara noastră, precum și a schimbărilor uriașe care au loc în lume și a stabilit orientarea și direcțiile fundamentale ale politicii interne și externe a partidului nostru, a guvernului Republicii Socialiste România.

Sînt cunoscute victoriile istorice obținute de poporul român, în frunte cu clasa muncitoare, în transformarea socialistă a țării. Socialismul a învins în România definitiv și nimeni în lume nu poate și nu va putea abate poporul român de pe calea socialismului și comunismului. Aceste victorii istorice au fost obținute printr-o luptă încordată de clasă, în condiții economice-sociale deosebite. Se cunoaște în ce situație se găsea România în 1945 : era o țară cu o economie înapoiată, care a suferit distrugerii uriașe în timpul războiului, cu mari obligații de plăți externe. Această situație s-a agravat și mai mult ca urmare atît a anilor de secetă, cit și a sabotajului claselor stăpînitore, a încercărilor forțelor reacționare, imperialiste din afară de a sprijini reacțiunea internă să-și mențină pozițiile dominante. În același timp, trebuie să ne amintim și de situația internațională complicată din acea etapă.

În aceste condiții a trecut clasa muncitoare, sub conducerea partidului comunist, la transformarea societății, la cucerirea puterii politice, la făurirea socialismului în patria noastră. Este de înțeles că toate acestea au cerut eforturi serioase din partea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității legate de popor, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. Merită să subliniem și aici — așa cum am făcut-o la a 50-a aniversare a partidului — marele merit al politicii marxist-leniniste a partidului ; partidul nostru comunist a știut să unească eforturile tuturor oamenilor muncii și să conducă întregul popor la victoria făuririi socialismului. (Aplauze puternice).

Cam se prezintă România astăzi ? Ca urmare a transpunerii în viață a politicii marxist-leniniste a partidului — de făurire a socialismului, pe baza legilor obiective generale și ținînd seama de condițiile economico-sociale concrete din România — țara noastră a devenit un stat puternic industrial-agrar, cu o industrie în plină dezvoltare și modernizare, cu o agricultură socialistă în plin progres. După cum știți, anul viitor se împlinește zece ani de la încheierea cooperativizării, care a însemnat, de asemenea, o uriașă victorie istorică, o adevărată revoluție în viața țărănimii și a satului românesc și a deschis calea pentru înflorirea agriculturii noastre, pentru ridicarea țărănimii la un nou nivel atît din punct de vedere social, cit și al vieții sale materiale și spirituale. Putem, deci, spune că experiența noastră de construcție socialistă demonstrează justetea liniei de industrializare a țării — ca o condiție obligatorie pentru făurirea noii societăți — cit și de cooperativizare a agriculturii, de organizare a ei pe baze socialiste, ceea ce, de asemenea, reprezintă o condiție obligatorie pentru victoria definitivă a socialismului. Fără realizarea unei economii socialiste unitare, care să asigure dezvoltarea tuturor forțelor de producție pe baze socialiste, nu este de conceput victoria socialismului, nu se poate vorbi de trecerea la făurirea societății comuniste. (Aplauze puternice).

De ce subliniez aceste lucruri, tovarăși ? Pentru că în propaganda și în activitatea noastră ideologică lucrurile acestea sînt uitate, sînt lăsate la o parte și aceasta nu este bine nici pentru partidul și poporul nostru, mai cu seamă pentru tineret — pentru că nu îi dăm posibilitatea să cunoască ce a fost în trecut, cu ce greutăți și cum a trebuit să înfruntăm socialismul, cărui fapt se datorează situația și condițiile de astăzi pe care le are poporul, tineretul patriei noastre — dar nici din punct de vedere internațional, pentru că experiența noastră — ca și a oricărei țări socialiste — în construcția noii orînduiri este atît un bun național, cit și un bun internațional. Este adevărat, fiecare partid, clasa muncitoare din fiecare țară trebuie să-și elaboreze ea însăși linia politică, calea de transformare socialistă a societății, dar studierea experienței din țările care au înfrănt socialismul este o necesitate pentru fiecare țară care construiește noua orînduire și, am putea spune, pentru întreaga mișcare revoluționară. Este știut că o dată cu trecerea țării noastre pe calea socialismului, studierea experienței Uniunii Sovietice — prima țară a socialismului — și folosirea ei a reprezentat un factor important al dezvoltării noastre. De altfel, cred că această experiență a fost studiată și folosită de toate țările socialiste. Azi, cînd există 14 țări ce construiesc noua orînduire în condiții social-economice deosebite, experiența lor constituie un bun comun ; studierea ei are o importanță deosebită pentru găsirea de către fiecare țară a formelor celor mai bune de construire a socialismului, pentru întărirea sistemului socialist mondial, pentru afirmarea victorioasă a ideilor socialismului în întreaga lume. Iată de ce activitatea noastră ideologică, propaganda trebuie să analizeze și să trateze teoretic, principal, aceste probleme.

Succese remarcabile am obținut și în domeniul învățămîntului, științei, culturii. România poate să vorbească astăzi cu mîndrie de faptul că are un învățămînt general obligatoriu de zece ani, știut fiind că în urmă cu 30 de ani avea peste 35 la sută analfabeți. Avem sute și sute de mii de intelectuali ieșiți din rîndurile clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității ; România este astăzi în stare nu numai să-și asigure cadrele tehnice și intelectuale ce-i sînt necesare, dar poate acorda și altor țări asistență tehnică și ajutor în cadre de specialitate. Acest lucru merită subliniat, pentru că reprezintă o mare

cucerire a orînduirii noastre socialiste — ridicarea nivelului general de cultură al întregului popor făcînd parte inseparabilă din opera de făurire a societății noastre noi.

Aceste realizări se reflectă în ridicarea continuă a bunăstării materiale și culturale a întregului popor. Consider că propaganda și activitatea noastră ideologică neglijează aceste probleme sau le tratează cu totul superficial; or, a obține, într-un răstimp de circa 20 de ani, ridicarea condițiilor de viață ale poporului la nivelul atins astăzi în țara noastră, cunoscînd situația de înapoiere pe care am moștenit-o, este un lucru ce, de asemenea, constituie o vie ilustrare atît a justității politicii partidului nostru, cît și o dovadă elocventă a superiorității socialismului, deoarece numai în aceste condiții noi am putut obține asemenea mari realizări. Comparîndu-ne cu țări capitaliste, care în trecut au fost la nivelul nostru de dezvoltare, putem constata succesele mari pe care le-am obținut, deosebirile uriașe între dezvoltarea României și a acestor țări. Și aceasta nu pentru că popoarele din țările respective nu ar putea să realizeze asemenea mari progrese, dar pentru că orînduirea capitalistă, bazată pe exploatare și asuprire, nu creează posibilitățile și condițiile necesare unei dezvoltări impetuoase, așa cum se întîmplă în orînduirea pe care noi o făurim.

Deci, România se înfățișează astăzi ca o țară socialistă care se dezvoltă în mod sustinut în toate domeniile de activitate. Prestigiul României, atît ca rezultat al succeselor obținute în politica internă — și, poate, în primul rînd ca rezultat al succeselor în dezvoltarea internă — cît și ca rezultat al înfăptuirii politicii externe a partidului, a crescut nemăsurat pe plan mondial.

Oricine vizitează astăzi țara noastră „descoperă România“, își dă seama de marile înfăptuiri pe care le-a realizat, într-o perioadă istorică scurtă, în anii socialismului, poporul român. Oamenii care vin din alte țări, printre care și din țări cu alte orînduiri sociale, care au altă concepție despre viață, și care ne vizitează țara cu dorința de a dezvolta relații de colaborare, recunosc că succesele noastre sînt într-adevăr de admirat. Am avut ocazia nu o dată — și cred că mulți dintre dumneavoastră ați avut această ocazie — să aud pe cei ce ne-au vizitat țara afirmînd acest lucru. Deci prestigiul României este în primul rînd urmarea politicii sale de construcție socialistă, de dezvoltare a bunăstării poporului nostru. Aceasta dovedește justetea tezei principale, teoretice a partidului nostru — dar pe care, de asemenea, propaganda și lucrătorii noștri din domeniul ideologic n-o subliniază și n-o afirmă suficient — că rezultatele fiecărei țări în făurirea orînduirii socialiste reprezintă contribuția principală la cauza socialismului în lume, că aceasta este o premisă esențială în întărirea internaționalismului proletar, în întărirea solidarității internaționale. (Aplauze puternice).

Situația internațională a țării noastre este, aș putea spune, deosebit de bună. Cu-năsteti cum se dezvoltă relațiile noastre cu toate țările socialiste; acționînd în spiritul principiilor coexistenței pașnice, România întreține relații diplomatice cu 98 de state și relații economice și de altă natură cu peste 100 de țări.

Politica externă a României, de colaborare internațională, de afirmare pe plan mondial a principiilor egalității în drepturi, respectului suveranității și independenței naționale, neamesteclui în treburile interne, se bucură de o recunoaștere tot mai puternică, practic, aș putea spune, de o recunoaștere unanimă, pentru că nimeni astăzi în lume nu îndrăznește și nu mai poate îndrăzni să nege aceste principii care sînt singurele ce pot asigura relații bune între state, pot garanta securitatea și pacea în lume.

Putem spune deci că, atît ca rezultat al politicii interne, cît și al activității internaționale, România a cîștigat prieteni pe toate meridianele globului, că ea are astăzi asemenea prieteni cum nu a avut niciodată. Tocmai politica aceasta care i-a adus atîți prieteni constituie o garanție a dezvoltării continue și a progresului României independente și suverane, a contribuției ei la cauza colaborării și păcii în lume. (Aplauze prelungite).

Avem, de asemenea, practic relații cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu multe partide socialiste, cu mișcări de eliberare națională, forțe democratice și antiimperialiste. Partidul, statul nostru acordă un sprijin activ popoarelor care luptă cu arma în mînă pentru scuturarea jugului colonial, împotriva dominației străine — și aceasta constituie, de asemenea, o expresie elocventă a politicii marxist-leniniste, a internaționalismului proletar ce a caracterizat întotdeauna și caracterizează și în prezent politica partidului nostru comunist. Putem, deci, afirma cu deplin teamei, că atît activitatea internă cît și cea internațională a țării noastre confirmă în mod strălucit justetea liniei politice marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, a Comitetului său Central care a știut și știe să aplice adevărurile generale ale construcției noii societăți la condițiile concrete din România.

Așa cum am subliniat în nenumărate împrejurări, în cursul acestei uriașe activități am avut de învins multe greutăți; a trebuit să plătim scump pentru a învăța cum să construim noua orînduire socială. În același timp, s-au săvîrșit și multe greșeli și chiar unele abuzuri și încălcări ale legalității socialiste. Toate aceste abuzuri și încălcări ale legalității socialiste au reprezentat de fapt o denaturare, o nesocotire grosolană a principiilor marxist-leniniste, a normelor de făurire a societății socialiste. Este cunoscut că Comitetul Central, întregul partid au condamnat cu toată tăria aceste stări de lucruri și au

luat măsuri pentru lichidarea urmărilor lor, creind condițiile necesare ca asemenea fapte să nu se mai poată repeta niciodată în societatea noastră socialistă.

Analizînd situația de astăzi a patriei, putem spune cu toată tăria că partidul nostru comunist a știut să învingă greutăți de tot felul, să lichideze lipsurile, gresilele, abuzurile, să asigure făurirea cu succes a socialismului. În toate aceste împrejurări, Partidul Comunist Român s-a afirmat ca forță politică conducătoare a societății — și tocmai de aceea el se bucură de stima și dragostea întregului popor, a oamenilor muncii care înfăptuiesc neabătut politica sa internă și externă, în care văd expresia intereselor vitale ale întregii noastre națiuni socialiste.

În România au avut loc mari schimbări în structura socială. Avem o puternică clasă muncitoare, care se dezvoltă continuu. De fapt, astăzi clasa muncitoare, împreună cu celelalte categorii de oameni ai muncii care lucrează în alte sectoare ale producției materiale, reprezintă majoritatea populației active din țara noastră. Aceasta constituie, de asemenea, un mare succes al politicii partidului nostru, dacă ne gîndim la situația de acum 20 de ani, cînd clasa muncitoare reprezenta mai puțin de 20 la sută din populația activă a țării.

S-a transformat țărănimea noastră, care din punct de vedere numeric — ca rezultat al creșterii clasei muncitoare — scade ca pondere, dar care a devenit o clasă nouă și constituie aliatul de nădejde al clasei muncitoare în făurirea societății socialiste. S-a transformat, de asemenea, și s-a dezvoltat intelectualitatea țării noastre care, putem spune, este o intelectualitate cu totul nouă. Consider că și aceste transformări în structura socială, ca și raporturile noi dintre clasele și forțele sociale, trebuie să facă obiectul unei analize mai serioase a tovarășilor care lucrează în domeniul ideologic, pentru a trage concluziile necesare din aceste schimbări.

De asemenea, merită subliniat și la această consfătuire felul în care partidul nostru a rezolvat problema națională. Am spus nu o dată că România are situația că alături de poporul român, pe teritorii întinse, s-au așezat de-a lungul veacurilor și trăiesc împreună români, maghiari, germani și alte naționalități: tot ceea ce s-a făurit, în condițiile din trecut, dar mai cu seamă succesele obținute în prezent în construcția socialistă sînt opera comună a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități care, împreună, au învins și greutățile, au îndurat și neazurile, au trăit și bucuriile și beneficiază astăzi de rezultatele făuririi societății noastre noi. Tocmai pornind de la aceste considerente principale — care au și o mare importanță teoretică — partidul nostru a putut să rezolve problema națională în spiritul învățaturii marxist-leniniste, asigurînd deplina egalitate în drepturi pentru toți cetățenii fără deosebire de naționalitate. Partidul nostru acordă o atenție deosebită repartizării judicioase a forțelor de producție pe teritoriu, spre a crea condițiile materiale ale înfăptuirii acestei egalități depline în drepturi și a da posibilitate tuturor cetățenilor să beneficieze de dezvoltarea socialistă a țării. Tocmai aceasta a dus la întărirea unității dintre toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, tocmai aceasta constituie chezașia construirii cu succes a socialismului în România, a mersului nostru înainte. Putem spune că unitatea care s-a creat în țara noastră între toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate, este o unitate de tip nou, o unitate socialistă, care va asigura mersul împreună spre comunism! Nimeni și nimic în lume nu va putea să împiedice sau să știrbească această unitate. (Aplauze prelungite).

Noi, cei mai în vîrstă — deși eu încă mă consider tînăr — știm ce a însemnat politica de învrăjpire națională dusă de clasele stăpînitoare, cunoaștem că această politică avea drept scop de a permitte asupritorilor — români, maghiari, germani și de alte naționalități — să-i asuprească mai bine pe oamenii muncii de orice naționalitate. A apus însă pentru totdeauna această politică; în țara noastră nu mai este loc pentru nici un fel de ațîțări naționaliste. Oricine încearcă să ducă o politică de învrăjpire națională, duce o politică împotriva socialismului și comunismului — și trebuie tratat ca atare, ca dușman al națiunii noastre socialiste! Noi trebuie să fim adversarii neîmpăcați ai oricăror forme de naționalism! Noi luptăm pentru dezvoltarea națională, pentru egalitatea în drepturi a tuturor naționalităților, dorim să mergem împreună spre comunism, și de aceea nu trebuie să admitem nici un fel de încercare de ațîțare naționalistă, șovină, din partea oricui ar veni! Aceasta trebuie tratată ca o activitate dușmănoasă cauzei socialismului și comunismului!

La întîlnirile pe care le-am avut cu consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană am arătat că nu în suficientă măsură activitatea noastră teoretică-ideologică tratează această problemă. De aceea, de altfel s-a și hotărît formarea, pentru a se ocupa special de asemenea probleme, a unui institut în cadrul Academiei de științe sociale.

Ca rezultat al tuturor transformărilor în structura socială, al apropierii care are loc între clasa muncitoare, țărănime, intelectualitate, al rezolvării juste a problemei naționale și întăririi unității dintre oamenii muncii fără deosebire de naționalitate, societatea românească parcurge un proces continuu de dezvoltare în toate domeniile de activitate, de

omogenizare ; se întărește continuu unitatea întregului popor în jurul partidului nostru comunist, pe baza ideologiei marxist-leniniste. (Aplauze prelungite).

Stimați tovarăși,

Unii activiști și unii membri de partid ar putea să-și pună întrebarea : dacă avem asemenea succese mărețe în toate domeniile de activitate, de ce mai este necesară această consfățuire în problemele ideologice ? Oare rezultatele obținute în politica internă și internațională nu sînt cea mai pregnantă confirmare a liniei marxist-leniniste a partidului, a înfăptuirii ei strălucite în viață ?

Da, tovarăși. Într-adevăr, viața, practica a confirmat și confirmă în fiecare zi justetea liniei generale marxist-leniniste a partidului nostru. Dar, tocmai pentru că avem asemenea rezultate și o asemenea linie politică justă, este necesar să facem o analiză mai temeinică și a felului în care se reflectă aceasta în activitatea ideologică, teoretică, în activitatea de educare a tuturor oamenilor muncii din România ; pentru că în asemenea împrejurări, cînd avem succese atît în dezvoltarea socialistă internă, cît și pe plan internațional, există pericolul apariției unor manifestări de automulțumire. Aș putea spune că au și apărut pe alocuri asemenea manifestări — și acestea nu pot să nu ducă la o anumită neglijare, care de altfel s-a și manifestat, a activității ideologice, educative. Mai mult, aș spune că de fapt a avut loc chiar o anumită subapreciere a activității ideologice, teoretice.

Concentrîndu-ne mult asupra problemelor transformării socialiste și problemelor internaționale, considerînd pe bună dreptate că acesta este esențial în făurirea socialismului, nu am ținut permanent seama de faptul că, totodată, este necesar să asigurăm ridicarea continuă a nivelului conștiinței socialiste — atît a partidului, cît și a întregului nostru popor. Tocmai pornind de la aceasta am prezentat Comitetului Executiv propunerile cunoscute, care au fost adoptate în unanimitate, hotărîndu-se organizarea prezentei consfățuiri și convocarea, pentru toamna acestui an, a plenarei Comitetului Central al partidului, care să se ocupe de problema activității ideologice.

De altfel, trebuie să arăt — așa cum au arătat și alți tovarăși aici — că încă în primăvara anului 1970 s-a pus problema organizării unei dezbateri în cadrul Comitetului Central cu privire la activitatea ideologică. În Secretariatul Comitetului Central s-a discutat în cîteva rînduri această problemă. În ultimele 5—6 luni, am avut loc dezbateri cu scriitorii și artiștii plastici, cu lucrătorii din cinematografie, televiziune și presă, cu secretarii și șefii secțiilor de propagandă, precum și ședințe ale consiliilor naționalităților maghiară și germană. În toate aceste consfățuiri s-au dezbătut pe larg și, în fond, s-au ridicat cele mai multe dintre problemele care sînt și astăzi puse în consfățuirea noastră.

Este adevărat că avem în activitatea educativă, ideologică o serie de rezultate — despre care s-a vorbit — pe care le cunoaștem și care demonstrează că partidul nostru, tovarășii care lucrează în aceste domenii s-au preocupat de a înarma politic și ideologic pe membrii de partid, de a asigura ridicarea conștiinței socialiste a întregului nostru popor. Dar aceste rezultate nu sînt la înălțimea cerințelor actuale și mai cu seamă nu sînt la înălțimea realizărilor din alte domenii de activitate.

Pornind de la aceste considerente, în luna mai, Secretariatul Comitetului Central a hotărît pregătirea unei plenare a Comitetului Central al partidului. Deci, propunerile prezentate Comitetului Executiv și consfățuirii de azi au ca scop de a da orientarea în vederea dezbaterii temeinice în partid a acestor probleme și pregătirii, pe această bază, a plenarei Comitetului Central al partidului nostru, în așa fel încît plenara să nu constituie începutul discutării problemelor ideologice, ci să facă sinteza discuțiilor care vor avea loc în partid, să traseze sarcinile de viitor în acest domeniu.

Tovarăși,

După cum știți, Congresul al X-lea a trasat ca obiectiv fundamental făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Punînd această problemă s-a pornit de la realitățile concrete din România, de la stadiul economic și social-politic pe care l-am atins. Aceasta înseamnă că țara noastră a intrat într-o etapă istorică nouă de dezvoltare. Elaborînd teza făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, Congresul al X-lea a pus în fața partidului o problemă ideologică și teoretică nouă. Ce se înțelege, de fapt, prin făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate ?

Avem în vedere în primul rînd dezvoltarea multilaterală a forțelor de producție, a industriei, agriculturii și altor ramuri ale producției de bunuri materiale, pornind tocmai de la teza marxist-leninistă că dezvoltarea forțelor de producție constituie factorul esențial al progresului oricărei societăți, și cu atît mai mult al societății socialiste, deci și al creării condițiilor pentru făurirea comunismului.

În al doilea rând, avem în vedere repartizarea justă pe teritoriu a forțelor de producție, care să creeze condiții de lucru pentru oamenii muncii din toate zonele țării, să asigure și din punct de vedere social prezența clasei muncitoare în toate județele. În fond, problema dezvoltării tuturor județelor, a tuturor zonelor țării constituie de asemenea o problemă nu numai practică, dar și teoretică — și știm că Engels i-a acordat o atenție deosebită.

Avem în vedere, de asemenea, organizarea rațională și sistematizarea mai bună a teritoriului țării noastre, crearea de noi centre orășenești și organizarea pe baze științifice a vieții comunelor și satelor patriei, astfel încât să se asigure apropierea treptată a satului de oraș, a condițiilor de viață de la sate de cele de la orașe. Ca urmare a acestor măsuri vor avea loc schimbări puternice în structura societății noastre, ceea ce va duce la creșterea și mai accentuată a rolului clasei muncitoare ca forță principală în întreaga viață economică și socială.

Ca rezultat al acestor transformări economice și sociale va cunoaște o puternică dezvoltare intelectualitatea noastră, îndeosebi intelectualitatea tehnică, va crește rolul științei ca factor tot mai important în întreaga activitate de organizare a societății socialiste.

Vorbind de făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate avem în vedere, de asemenea, schimbările ce vor interveni în activitatea de producție, în baza mecanizării, automatizării și cibernetizării — și care vor duce la reducerea simțitoare a deosebirilor dintre munca fizică și intelectuală.

Avem în vedere ca, în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, să asigurăm ridicarea nivelului de trai al întregului popor, crearea condițiilor pentru a satisface tot mai din plin cerințele tuturor membrilor societății. Totodată, avem în vedere dezvoltarea puternică a culturii, ridicarea nivelului de instruire a tuturor cetățenilor; practic, în anii 1990 se va asigura, în țara noastră, ca întregul tineret să frecventeze învățământul liceal.

În concepția noastră de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate avem, de asemenea, în vedere o mai justă repartitie a venitului național, în ce privește asigurarea unui raport just între fondul de acumulare și fondul de consum, atât în scopul asigurării reproducției socialiste largite, ca o condiție esențială a progresului susținut al României, cât și pentru a asigura ridicarea corespunzătoare a nivelului de viață al poporului. În același timp, avem în vedere ca repartitia fondului pentru consum să se facă într-un spirit de echitate socialistă, desigur, menținându-se principiul repartitiei după munca depusă și după importanța acestei munci din punct de vedere social, dar micșorând decalajul între veniturile mari și cele mici, păstrând o proporție echitabilă, rațională.

Este de înțeles că se impune, totodată, să desfășurăm o acțiune conștientă de perfecționare a relațiilor de producție și, în general, a relațiilor dintre membrii societății noastre socialiste.

Dar toate acestea nu ar da imaginea completă a ceea ce înțelegem noi prin făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, dacă nu am avea în vedere și activitatea pentru transformarea conștiinței oamenilor. Poporul trebuie să acționeze conștient pentru rezolvarea tuturor problemelor ce se ridică în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, să-și făurească în mod conștient viitorul. Aceasta impune luarea tuturor măsurilor pentru intensificarea activității ideologice și educative, activitate care trebuie să aibă un rol tot mai important în formarea omului nou, în dezvoltarea conștiinței socialiste, în întreaga activitate de edificare a societății noastre noi.

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate trebuie să asigure muncă pentru toți cetățenii: munca trebuie să devină atât o necesitate cât și o plăcere pentru toți membrii societății. Toți cetățenii trebuie să depună o muncă utilă!

Este necesar să acționăm continuu pentru perfecționarea organizării, conducerii și planificării întregii activități sociale. Toate acestea trebuie legate strâns de participarea tot mai activă a clasei muncitoare și a întregului popor la conducerea societății, deoarece numai astfel democrația socialistă se va afirma drept cea mai avansată democrație din lume. Aceasta constituie, de altfel, o latură inseparabilă și o cerință obligatorie a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, a trecerii la făurirea societății comuniste.

Așa cum am arătat și la a 50-a aniversare a partidului, realizarea acestui obiectiv fundamental ne va cere câteva cincinale, presupune o perioadă de timp care se va întinde probabil pînă prin anii 1985—1990. De abia atunci societatea socialistă românească va avea asigurate condițiile pentru satisfacerea mai deplină a cerințelor tuturor membrilor săi și se va putea pune problema trecerii la o nouă etapă — etapa îndeplinirii treptate a societății comuniste în România.

După cum se știe, o dată cu noul plan cincinal 1971—1975, am trecut la realizarea obiectivului fundamental trasat de Congresul al X-lea al partidului. Plenara Comitetului Central din luna mai a acestui an a hotărât întocmirea prognozelor de dezvoltare economică a României pînă în anii 1990—2000, iar recent s-a format Comisia de partid și de stat care va trebui să execute această lucrare deosebit de importantă. În fond, aceste

prognose vor constitui programul dezvoltării societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Pe baza hotărârilor Conferinței Naționale și ale Congresului al X-lea au fost luate o serie de măsuri privind perfecționarea conducerii societății noastre. A fost introdus în toate domeniile de activitate și la toate nivelurile principiul muncii colective; s-a pus și se pune un accent deosebit pe creșterea rolului clasei muncitoare, pe participarea reprezentanților clasei muncitoare la conducerea organelor economice, sociale și de stat, la conducerea societății noastre. Au fost create comitetele de direcție și de administrație, s-au instituționalizat adunările generale în care oamenii muncii, clasa muncitoare au un cuvânt hotărâtor. S-au luat măsuri pentru prezența mai puternică în conducerea sindicatelor, ale organizațiilor de tineret a clasei muncitoare, a oamenilor care lucrează nemijlocit în producție; aceleași măsuri au fost luate și în ce privește organele de partid. Se reorganizează controlul obștesc în care, de asemenea, clasa muncitoare este chemată să joace un rol important.

După cum vedeți, în toate măsurile de perfecționare a conducerii societății noastre pe prim plan stă clasa muncitoare, clasa cea mai înaintată a societății noastre, principala forță productivă care a dovedit că știe să-și îndeplinească în mod minunat rolul său de conducător al întregii noastre națiuni. (Aplauze prelungite).

În același timp, în cadrul tuturor măsurilor pe care le-am luat, am avut în vedere să asigurăm ca partidul, organele sale, organizațiile de partid să-și întărească rolul conducător și să îndrume toate sectoarele activității de construcție socialistă din patria noastră. Experiența pe care am dobândit-o în construcția socialismului demonstrează că fără conducerea de către partid nu este posibilă făurirea noii orînduirii, că aceasta este de neconceput fără o forță de avangardă înarmată cu o ideologie clară, marxist-leninistă, cu o ideologie revoluționară de transformare a societății omenești. De aceea, noi acordăm și vom acorda toată atenția întăririi partidului, a rolului său conducător, îndeplinirii de către toate organele și organizațiile de partid, de către fiecare membru de partid a misiunii și răspunderilor ce le revin față de popor, de clasa muncitoare, de națiunea noastră socialistă.

În același timp, avem în vedere că în toată această perioadă statul va trebui să aibă rolul de organizator și conducător al întregului proces de dezvoltare a societății, că este necesar să întărim organele noastre de stat, să perfecționăm activitatea lor, combătînd birocratismul, tendințele de funcționarism care s-au încuibărit în multe din ele, transformîndu-le în organe vii, care să-și îndeplinească în bune condiții misiunea încredințată de clasa muncitoare. Nu se poate concepe făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate fără o conducere unică, fără funcționarea puternică a centralismului democratic, și, totodată, fără o strînsă legătură a organelor de stat cu clasa muncitoare, cu poporul, fără a acționa după un plan unic, nu numai în economie, ci în toate domeniile de activitate. Numai acționînd într-o perspectivă unică generală și, în același timp, întărind drepturile, autonomia, independența și inițiativa organelor locale, a oamenilor muncii, vom putea — pe baza îmbinării armonioase a conducerii unitare cu inițiativa și experiența de jos — să asigurăm mersul înainte al societății noastre socialiste. Noi sîntem împotriva oricăror mentalități anarhice, a oricăror concepții liberaliste, așa cum sîntem împotriva centralismului excesiv, împotriva oricăror încercări de a slăbi contactul permanent cu clasa muncitoare, cu poporul.

Tocmai măsurile noastre legate de introducerea principiului muncii colective, de renunțare la așa-zisa conducere unipersonală, sînt o dovadă a justetei cu care acționează partidul pentru atragerea oamenilor muncii, și în primul rînd a clasei muncitoare, la conducerea societății, sînt mărturia cea mai grăitoare a dezvoltării continue a democrației noastre socialiste.

Toate aceste măsuri vădese creșterea continuă a rolului activității conștiente de cunoaștere și de aplicare creatoare a legilor obiective ale făuririi noii orînduirii. Putem spune că cunoașterea acestor legi, și în general stăpînirea științei conducerii, a folosirii legilor obiective, constituie factori de prim ordin pentru înfăptuirea cu succes a sarcinilor trasate de Congresul al X-lea al partidului. Dar, pentru aceasta, este necesară ridicarea nivelului politic-ideologic al activului de partid și de stat, al cadrelor conducătoare, al tuturor membrilor de partid. A fi conducător de partid și de stat, a fi activist de partid și de stat presupune să ai o bună pregătire ideologică marxist-leninistă. Fără aceasta, nimeni nu va putea să-și îndeplinească cum trebuie sarcina încredințată de partid. Subliniez acest lucru pentru că se pare că și-a făcut loc o anumită concepție, și anume că dacă pozezi anumite cunoștințe tehnico-profesionale, te preocupi de soluționarea acestor probleme, aceasta este suficient pentru a fi conducător. Nu, tovarăși, numai aceasta nu este suficient! Oricît de bun specialist ar fi cineva — și noi avem nevoie de specialiști și trebuie să insistăm pentru ridicarea cunoștințelor de specialitate — nu va putea fi conducător de partid și de stat acela care nu se preocupă de ridicarea nivelului său ideologic-politic. El poate fi un bun specialist, poate fi un bun funcționar, dar nu un conducător politic. Or, noi avem nevoie de conducători politici, cu o temeinică pregătire marxist-leninistă, ideologică, teoretică, oameni care nu numai să aplice hotărârile

partidului, deoarece pentru un conducător 'aceasta nu este suficient, ci în stare să contribuie la elaborarea tezelor teoretice, a liniei generale politice a partidului de construire a socialismului în țara noastră. Iată de ce, ridicarea nivelului ideologic al conducătorilor de partid și al activului de partid devine o problemă fundamentală pentru asigurarea mersului înainte, în bune condiții, al societății noastre socialiste. Desigur, paralel cu aceasta, este necesar să ne preocupăm de ridicarea nivelului politic, a conștiinței comuniste a tuturor membrilor de partid, deoarece fiecare membru de partid, la locul său de muncă, trebuie să fie un activist, un luptător pentru înfăptuirea liniei politice generale a partidului nostru, pe care să o înțeleagă, să știe să o explice, să-i convingă și pe alții de justetea ei.

În același timp, activitatea noastră cultural-educativă, politică de masă trebuie să fie îndreptată spre ridicarea nivelului de conștiință socialistă a întregului popor. Așa cum am mai spus, și în acest domeniu avem o serie de rezultate pozitive. Cu toate acestea, activitatea ideologică și educativă este rămasă în urmă față de dezvoltarea generală a societății. Este adevărat — și câțiva tovarăși au vorbit aici despre aceasta — dezvoltarea conștiinței se realizează mai încet, rămâne de multe ori în urma dezvoltării forțelor de producție. Dar, consider că în condițiile socialismului noi nu trebuie să ne mulțumim cu această constatare, ci trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru a nu se ajunge la această rămânere în urmă, pentru a asigura ridicarea continuă a conștiinței maselor de oameni ai muncii, deoarece numai așa clasa muncitoare își va putea îndeplini rolul său de clasă conducătoare, numai așa poporul, stăpîn pe destinele sale, își va putea construi în mod conștient viitorul; numai așa participarea maselor largi la conducerea societății va deveni o realitate, iar democrația socialistă se va afirma ca o forță dinamizatoare a societății noastre.

Noi concepem clasa muncitoare nu ca o masă chemată numai să realizeze hotărârile, ci ca o clasă conducătoare, ca o clasă conștientă de rolul său istoric. Așa au conceput-o de altfel și clasicii marxism-leninismului și nici nu poate fi concepută altfel! Nu se poate vorbi de socialism, dacă nu luăm măsuri ca clasa muncitoare, în numele căreia se guvernează, să-și îndeplinească într-adevăr rolul conducător și să participe la guvernarea societății. (Aplauze puternice).

Tovarăși,

Pornind de la constatăările și considerentele arătate mai înainte, permiteți-mi să mă refer mai concret la unele aspecte ale activității ideologice și cultural-educative.

Cum pe drept cuvînt s-a arătat aici, în anii construcției socialiste munca de educare politică a maselor largi populare a avut un rol important în unirea eforturilor întregului popor pentru înfăptuirea hotărîrilor partidului de edificare a socialismului. După Congresul al IX-lea al partidului, activitatea politică-ideologică s-a desfășurat cu o și mai mare intensitate.

A crescut în mod simțitor nivelul politic al membrilor de partid și al oamenilor muncii. În centrul întregii activități educative au stat documentele Congresului al IX-lea, ale Conferinței Naționale și ale Congresului al X-lea, alte hotărîri și documente ale Comitetului Central al partidului nostru. S-a desfășurat o largă activitate teoretică, fără precedent în trecut, în domeniul științelor economice, filozofice, conducerii societății, fundamentării teoretice a principiilor politicii interne și externe a partidului și statului nostru. S-au organizat o serie de forme de învățămînt și cursuri, atît pentru activ cît și pentru masa membrilor de partid. Putem spune, deci, că munca de ridicare a nivelului ideologic, de educare marxist-leninistă a partidului și cadrelor sale a jucat un rol de mare însemnătate, în toată această perioadă, în activitatea partidului și statului nostru. Trebuie deci să subliniem că și datorită activității ideologice și politice, partidul nostru a putut să aplice cu rezultate bune principiile marxist-leniniste la condițiile țării noastre, să asigure mersul înainte al construcției socialiste. Nu există practic nici un domeniu de activitate unde să nu se fi reflectat, într-o formă sau alta, această activitate politico-educativă. Roadele acestei munci se văd — așa cum au subliniat aici mai mulți tovarăși — în felul cum clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, înfăptuiesc în viață politica internă și externă a partidului.

Cu toate acestea, nu putem să ne declarăm pe deplin mulțumiți, nu putem să trecem cu vederea o serie de lipsuri, unele foarte serioase, care se mai manifestă în munca ideologică și educativ-culturală. Am în vedere în primul rînd faptul că activitatea teoretică este încă timidă. Nu se abordează cu fermitate, în spiritul materialismului dialectic și istoric, problemele noi care apar în societatea noastră. M-am referit mai înainte la teza făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, teză despre care n-am putea spune că s-a vorbit prea mult, sau că s-a făcut prea mult pentru fundamentarea ei ideologică și teoretică. La fel, nu s-a făcut prea mult pentru a se explica schimbările intervenite în

societate, rolul clasei muncitoare, problema raportului între fondul de consum și cel de acumulare, care sînt atît probleme practice, cît și probleme principiale, teoretice ale făuririi societății socialiste. Și trebuie să spunem că în această privință există chiar la unele cadre de răspundere multe confuzii și neînțelegeri. Același lucru se poate spune despre problemele repartiției în socialism, ale cointeresării materiale, ale noii calități a oamenilor muncii — de proprietari și producători în societate — care sînt nu numai lucruri practice, dar și teoretice, deoarece din ele se trag concluzii în legătură cu felul cum trebuie acționat pentru soluționarea problemelor mersului nostru înainte. Cu atît mai mult, cu cît mai cu seamă în problemele repartiției și calității noi a oamenilor muncii există încă unele confuzii, neînțelegeri care au repercusiuni directe atît în relațiile sociale, cît și în procesul de producție. Se obișnuiește mai cu seamă în ultimii ani să se vorbească foarte mult despre rolul cointeresării materiale — și pe bună dreptate, întrucît problema unei repartiții juste a fondului de consum între membrii societății, deci a cointeresării materiale a producătorilor, are o importanță mare. Dar s-a uitat aproape complet de către unii tovarăși — mai cu seamă din domeniul economic, dar și din sfera activității de partid — de rolul conștiinței oamenilor în realizarea programului partidului.

Ne întîlnim zilnic cu astfel de probleme. le-am discutat de multe ori cu tovarășii din economie, dar e bine să le discutăm și aici. S-a creat un obicei ca atunci cînd ne propunem să realizăm ceva, să se spună că pentru aceasta trebuie să plătim în plus, ca și cum repartiția principală după muncă, pe care o reprezintă salariul, nu ar fi și cointeresare materială, iar cel care trebuie să execute o anumită muncă nu e plătit pentru a face aceasta. Această mentalitate poate deveni dăunătoare pentru dezvoltarea gîndirii și concepției atît a unor cadre, cît și a unor oameni ai muncii, pentru formarea conștiinței socialiste a clasei muncitoare, a întregului popor. Preocupîndu-ne de cointeresarea materială, să nu uităm nici un moment de esența nouă a clasei muncitoare din țara noastră, de faptul că ea este atît proprietară cît și producătoare, că în această calitate ea are obligația de a gospodări bine mijloacele ce-i stau la îndemînă spre a asigura dezvoltarea continuă a societății. Fiecare are obligația și răspunderea de a-și aduce din plin contribuția la progresul general al societății noastre socialiste.

Prin ceea ce am spus nu vreau să subapreciez în nici un fel eforturile eroicei noastre clase muncitoare, ale oamenilor muncii, entuziasmul cu care ei răspund politicii partidului; vreau însă să atrag atenția acelor care lucrează în domeniul muncii ideologice și teoretice că neglijează asemenea probleme în activitatea de propagandă, de educare a oamenilor muncii, a poporului nostru.

Problemele eticii comuniste, problemele echității sociale sînt, de asemenea, nu numai probleme, ca să zic așa, practice, ci și teoretice. Sînt mulți care consideră că este bine să se vorbească despre echitate socială la congrese sau în anumite adunări, dar în practică nu trebuie să se aplice; sînt alții care ar dori să primească cît mai mult și să dea cît mai puțin societății, oameni pe care nu-i interesează care este venitul mediu sau venitul minim și care nu vor să înțeleagă că societatea nu poate asigura venituri oamenilor muncii decît într-o anumită limită, corespunzător nivelului de dezvoltare la care a ajuns; sînt, de asemenea, oameni care nu înțeleg că fiecare e dator să dea cît mai mult societății, nu să se preocupe de a-și însuși cît mai mult de la societate și, mai ales, fără muncă. Aceasta este o problemă foarte serioasă, cu un caracter ideologic și educativ deosebit de important.

De asemenea, problemele umanismului și ale democrației socialiste nu e suficient numai să le afirmăm, ci trebuie să le tratăm și teoretic, să elaborăm tezele dezvoltării și afirmării lor în viață, la fel cum trebuie să tratăm problema rolului și a poziției comunistului în societate. Noi vorbim puțin în ultimul timp de acest lucru, tovarăși. Chiar la primirea în partid se pun puține întrebări în acest sens. Cel care vrea să intre în partid trebuie să cunoască programul partidului și să știe ce înseamnă a fi comunist. În ilegalitate, cînd noi intram în partid, știam că trebuie să luptăm pentru a răsturna burghezia și moșierimea, că ne așteaptă închisoarea; știam că trebuie să luptăm pentru prietenia cu Uniunea Sovietică, pentru solidaritate cu clasa muncitoare de pretutindeni.

Astăzi nu mai avem nici burghezie, nici moșierime, nici un fel de clase exploataatoare. Dar oare comunistii nu mai au obligații în societate? Atunci s-ar șterge orice deosebire între membrii de partid și cei fără de partid? Consider că este necesar ca și în această direcție să acționăm; elaborarea acestor fundamentări teoretice să constituie un punct principal în activitatea noastră. Comunistul trebuie să fie luptătorul de avangardă împotriva vechiului, împotriva rămășițelor mentalității burgheze din conștiința oamenilor, a diferitelor forme de misticism, a unor influențe din afară: el trebuie să fie luptător pentru socialism, să se preocupe de rezolvarea corespunzătoare a problemelor clasei muncitoare, să lupte pentru afirmarea ei ca forță conducătoare în societate, pentru realizarea în viață a echității sociale.

Într-adevăr, comunistul trebuie să fie și personal un model, să știe să lupte pentru realizarea principiilor comuniste de organizare a societății, a principiilor noi de viață. Eu

nu aş putea spune că activitatea noastră ideologică se ocupă cum trebuie de această problemă.

Sînt, de asemenea, probleme importante privind felul în care trebuie să acţioneze diferite legităţi, cum ar fi, de exemplu, legea valorii în condiţiile socialismului. Ştim bine că şi în această privinţă există destule confuzii astăzi, destule teze. Partidul nostru nu poate ocoli această problemă, nu se poate face că nu vede şi nu aude — cum se spune. Pentru că, în fond, problemele se pun şi sîntem obligaţi să le abordăm, să le discutăm şi să înarmăm partidul cu concepţia noastră, cu felul nostru de a înţelege lucrurile şi de a acţiona în aceste probleme. Ştiţi bine, tovarăşi, — mai cu seamă cei care lucrează în sectorul economic — că ne întîlnim adesea cu tot felul de părerî asupra acestei probleme. Nu vreau s-o aprofundez acum, dar ea constituie o problemă asupra căreia activitatea noastră ideologică şi teoretică nu poate să nu se oprească şi să nu o clarifice pînă la capăt, tocmai pentru a înarma întregul partid cu o linie limpede în acest domeniu. Problemele organizării, conducerii şi planificării nu sînt numai probleme — ca să zic aşa — organizatorice ; ele sînt şi probleme teoretice, ideologice — şi trebuie, de asemenea, să le acordăm atenţia necesară.

O problemă căreia cred că ar trebui să-i acordăm mai multă atenţie — la care m-am referit, e adevărat, şi în şedinţa recentă a Comitetului Executiv şi a guvernului — este cea legată de folosirea mai bună a forţelor proprii de cercetare, tehnice şi muncitoreşti, pentru dezvoltarea economiei naţionale, a societăţii noastre. A devenit un obicei nu prea bun, tovarăşi, de a privi numai spre ceea ce se face în altă parte, în străinătate, de a apela pentru orice la import. Aceasta arată că există şi o anumită concepţie de a considera că tot ce este străin este mai bun, o anumită — hai să-i zicem — ploconire faţă de ceea ce este străin, şi mai cu seamă de ceea ce este produs în Occident, fie că e bun, fie că e rău. Unii merg pînă acolo încît apreciază nu dacă utilajul funcţionează bine, ci dacă firma e renumită. Deci, există o anumită mentalitate faţă de care activitatea noastră ideologică nu a luat atitudine, o concepţie care devine periculoasă pentru mersul nostru înainte, o atitudine de ploconire în faţa a tot ce este străin. Ştiţi bine că în trecut, Eminescu, în poeziile sale, a criticat şi şi-a bătut joc de asemenea mentalităţi. Cu atît mai mult trebuie să facem noi astăzi aceasta. Este necesar ca televiziunea noastră, în loc să ironizeze un director care nu ştie o limbă străină, să-şi bată joc de cel care se ploconeste în faţa străinătăţii, care, cunoscînd şi vorbind o limbă străină, îi e ruşine să mai vorbească şi româneşte ! Noi avem, din păcate, snobi cărora le e oarecum ruşine să vorbească limba poporului lor. Ce fel de oameni sînt aceştia ? A cui piine o mîنینă ei ? Nu a poporului, a clasei muncitoare, a ţărănimii ? Şi aceasta face parte din noţiunea de ploconire în faţa a tot ceea ce este străin. Nu vreau să fiu rău înţeles. Noi sîntem pentru învăţarea limbilor străine, aceasta este o necesitate ! Sîntem însă împotriva ploconirii în faţa a tot ceea ce este străin, a înjosirii propriei limbi, a propriei naţiuni. Sînt două lucruri distincte.

Deci, aceasta este o problemă principală — şi ca să revin la economie, are şi un alt aspect : ea reprezintă şi o manifestare a neîncrederii în forţele proprii ale muncitorilor, tehnicienilor, ale oamenilor de ştiinţă, o manifestare a neîncrederii în clasa noastră muncitoare. Or, este cunoscut că atunci cînd am pus sarcini în faţa muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor şi a cercetătorilor, am rezolvat multe probleme complicate. Chiar la unele utilaje importate, pînă la urmă a trebuit să-i punem pe tehnicienii români să găsească soluţii şi să asigure buna funcţionare. Dar de ce oare să nu facem aceasta de la început ? De ce să nu punem pe tehnicienii noştri să lucreze, să perfecţioneze o instalaţie, să ducă mai departe tehnica ? Este timpul ca şi din punct de vedere principal, teoretic, ideologic să luăm o poziţie fermă în această privinţă, spre a înarma pe toţi activiştilor noştri de partid şi de stat, din toate sectoarele de activitate, cu înţelegerea clară a necesităţii de a pune pe primul plan forţele proprii, folosirea muncii şi conştiinţei proprii, a priceperii proprii, a forţelor clasei muncitoare proprii — şi numai după aceea să apelăm la import.

Aceasta nu înseamnă nici naţionalism, nici îngustime naţională, nici izolare naţională ; aceasta înseamnă calea sigură a construirii socialismului. Nimeni nu va putea obţine succese în făurirea orînduirii noi fără a se bizui pe clasa sa muncitoare, pe intelectualitatea proprie, pe tot ceea ce are mai bun poporul din care face parte. Desigur, aceasta înseamnă totodată şi o strînsă colaborare cu ţările socialiste, şi cu alte ţări, o largă participare la schimbul mondial de valori materiale, intelectuale, ştiinţifice ; dar să venim nu cu căciula în mină, ploconindu-ne, ci ca parteneri egali, ca oameni care ştim să muncim, să luptăm pentru a ne aduce contribuţia la dezvoltarea bazei materiale a societăţii, a ştiinţei şi culturii. Din rîndurile poporului nostru s-au ridicat mulţi oameni de valoare.

O altă problemă asupra căreia cred că este necesar să insistăm mai mult în activitatea noastră teoretică este cea a rolului partidului şi statului. Deşi toţi afirmă că recunosc rolul conducător al partidului, auzi totuşi pe unii spunînd cam aşa : bine, bine, înţeleg rolul conducător al partidului, dar de ce şi în artă, de ce şi în literatură ? Ce poate să facă partidul aici ? Şi se mai spune aşa şi în alte domenii. Se pare că este

nevoie, într-adevăr, să ducem până la capăt aceste clarificări teoretice și ideologice. Vorbînd de rolul partidului ca forță conducătoare în întreaga activitate socială, nu trebuie să lăsăm la o parte nici învățămîntul, nici literatura, nici arta plastică, nici muzica, nici știința, nici un alt sector, pentru că așa cum am mai arătat, noi primim problema făuririi societății socialiste nu numai din punctul de vedere al bazei materiale, ci în contextul ei general cuprinzînd toate laturile vieții sociale, materiale și spirituale; deci forța partidului, conducerea sa, trebuie să se facă simțite în toate domeniile de activitate. Este necesar ca această problemă să fie bine lămurită, teoretic, ideologic, pentru a nu mai exista nici un fel de neclaritate. Tot așa este necesar ca și asupra rolului statului să existe o înțelegere deplină, pentru că statul clasei muncitoare are dreptul să se amestece și în literatură, și în arta plastică, și în muzică, să admită numai ceea ce consideră că corespunde socialismului, intereselor patriei noastre socialiste. Acesta este rolul statului în societate și așa va fi pînă cînd va dispărea statul! Și chiar și în comunism, cînd va dispărea statul, societatea nu va admite decît ceea ce va considera că îi este util!

De ce reamintesc aceste lucruri? Pentru că unora li se pare că aud problemele acestea pentru prima dată. Aceasta arată că nu am clarificat pînă la capăt aceste probleme și nu am făcut ca unii oameni, care au rolul de a-i educa pe alții, să înțeleagă lucruri elementare, care constituie A.B.C.-ul socialismului științific, A.B.C.-ul ideologiei marxist-leniniste.

Iată de ce consider că problemele acestea trebuie să le tratăm deschis, nu în mod călduț, cu menajamente, pentru că acest fel de a discuta lucrurile este dăunător. Pe drept cuvînt au arătat aici unii tovarăși că noi ne-am angajat să făurim o orînduire nouă, că am realizat-o pînă la o anumită etapă, că toți acceptăm socialismul ca singura societate în stare să asigure poporului o viață demnă. Și întregul nostru popor sprijină și aprobă această politică. Și atunci, de ce nu trebuie să discutăm clar, între noi: cum trebuie să arate societatea socialistă? Cum trebuie să lucreze partidul? Cum trebuie să lucreze statul? Cum trebuie să lucreze sindicatul, Uniunea Scriitorilor, Comitetul de Cultură? Hai să ne așezăm, să discutăm și să ne clarificăm! Trebuie să punem cu desăvîrșire capăt mentalității: „Aici este feuda mea și nu se poate amesteca nimeni“. Nici un sector de activitate nu este feuda cuiva. Oricine este pus să lucreze într-un minister, într-o uniune, într-un sindicat, este pus acolo de partid, de clasa muncitoare și dacă nu-și îndeplinește misiunea ce i s-a încredințat trebuie dat la o parte și înlocuit cu oameni capabili să realizeze politica partidului. (Aplauze prelungite). Noi am lichidat și feudalismul, și capitalismul și nu vrem să mai admitem să se creeze vreo feudă a cuiva în vreun sector de activitate! Se spune uneori: „Acesta este institutul meu“, ca și cum respectivul ar fi devenit proprietar. Deși unii n-au făcut nimic pentru a contribui la dezvoltarea lui, totuși spun: „E institutul meu, și cum să vină cineva să se amestece în institutul meu“? Unii doresc chiar să lase aceste institute drept moștenire. Este necesar să punem capăt cu desăvîrșire unor asemenea mentalități în toate domeniile de activitate. Mai sînt și direcții care se consideră proprietari de întreprindere și, ca atare, se comportă față de muncitori ca proprietari, nu ca reprezentanți ai clasei muncitoare, care sînt puși acolo să se îngrijească de interesele clasei muncitoare. Și aceasta se întîmplă tocmai datorită acestor concepții și mentalități, iată de care noi nu am luat și nu luăm poziție hotărîtă, intransigentă. De ce ridic aceste lucruri? Pentru că problemele pe care le dezbatem sînt probleme mai generale — nu privesc doar felul în care s-a scris o carte sau alta, sau s-a pictat un tablou; pentru aceasta n-am fi făcut consfătuirea. Ne-am adunat aici să dezbatem probleme fundamentale care privesc așezarea relațiilor din societatea noastră, care privesc concepția, felul de a gîndi organizarea raporturilor sociale, dezvoltarea societății noastre.

Este adevărat că despre problema politicii externe se scrie pe larg, dar n-aș putea spune că abordăm prea mult din punct de vedere teoretic principiile politicii noastre internaționale, principiile relațiilor dintre țările socialiste: le afirmăm cîteodată, dar nu desfășurăm o activitate teoretică atît pentru a înarma partidul nostru, cît și pentru a ne aduce contribuția la clarificarea generală a problemelor.

Noi milităm activ pentru a depăși divergențele existente, pentru întărirea unității și colaborării dintre țările socialiste. Cunoașteți că întotdeauna partidul nostru a fost militantul cel mai neobosit pentru prietenia cu Uniunea Sovietică, că întotdeauna partidul nostru a studiat și a învățat din experiența primului stat socialist, așa cum studiem astăzi și experiența celorlalte state socialiste care au apărut în lume. Revoluționarii români au salutat cu căldură Marea Revoluție din Octombrie și au luptat cu arma în mînă pentru apărarea tinărului stat sovietic. Am sprijinit și ne-am preocupat permanent pentru a se înlătura politica pe care o duceau în trecut clasele stăpînitoare împotriva Uniunii Sovietice, pentru prietenia și colaborarea cu Uniunea Sovietică. Am înfăptuit după eliberare relații noi de prietenie și colaborare cu Uniunea Sovietică. Apreciem și am apreciat importanța Revoluției din Octombrie, care a deschis calea transformării revoluționare, socialiste a lumii, rolul Uniunii Sovietice în dezvoltarea socialismului, în întreaga viață internațională de astăzi. Tot așa am salutat victoria revoluției socialiste în alte state, victoria revoluției

socialiste în China, care a marcat, de asemenea, o cotitură în istoria revoluționară mondială.

Cunoașteți vizita pe care am făcut-o în China și în alte țări socialiste din Asia, primirea deosebit de călduroasă de care ne-am bucurat, atât din partea conducătorilor de partid și de stat chinezi și a poporului chinez, cât și din partea conducătorilor de partid și de stat și a popoarelor din R. D. Vietnam, R.P.D. Coreeană și R.P. Mongolă. Vizitele făcute în aceste țări, convorbirile avute și comunicatele elaborate vor exercita o puternică influență în dezvoltarea relațiilor dintre partidele și țările noastre, reprezentând totodată o contribuție importantă la cauza întăririi unității țărilor socialiste și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale. la cauza socialismului și păcii în lume. Acesta este rezultatul politicii marxist-leniniste a partidului nostru, al preocupării sale de a dezvolta relațiile de colaborare cu toate țările socialiste, de a milita neobosit pentru întărirea unității tuturor forțelor antiimperialiste. În munca noastră ideologică de aceste probleme trebuie să ne preocupăm mai mult, pentru că este necesar și aici să aducem claritate deplină. ca toată lumea să înțeleagă prețuirea pe care noi o dăm Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, rolului Uniunii Sovietice, prețuirea pe care o dăm tuturor țărilor socialiste, revoluției din China, rolului R.P. Chineze, preocuparea noastră de a așeza relațiile dintre țările socialiste pe principii marxist-leniniste, ale egalității în drepturi, ale respectului independentei și suveranității naționale. Nu sînt probleme numai practice, deși au mare importanță din acest punct de vedere, ci sînt și probleme de însemnătate teoretică internațională și noi trebuie să le acordăm o atenție mai mare decît pînă acum. În legătură cu aceasta este necesar să elaborăm lucrări despre importanța Revoluției din Octombrie, despre victoria revoluției în celelalte țări socialiste, despre însemnătatea revoluției chineze, precum și despre victoria socialismului în țările sistemului socialist mondial, despre influența sistemului socialist mondial asupra dezvoltării sociale contemporane — lucrări care să contribuie la înarmarea teoretică a membrilor partidului nostru, a întregului popor, să stea la baza învățămîntului de partid și de stat.

Este necesar să dezbatem mai serios raportul între național și internațional, mai ales că în legătură cu aceste probleme circulă tot felul de confuzii, se pun în circulație tot felul de idei greșite. Noi trebuie și aici — pe plan teoretic, principal — să aducem claritate în ceea ce privește rolul națiunii, al factorului național, interdependența între național și internațional, conditionarea reciprocă a acestor doi factori fără de care nu se poate asigura mersul înainte. Să tratăm, de asemenea, problema internaționalismului proletar în spiritul liniei stabilite de Congresul al X-lea al partidului nostru — și s-o tratăm deschis, cu claritate. Așa cum este necesar să abordăm cu multă claritate problema cooperării economice și problema integrării socialiste. Noțiunea de integrare a fost introdusă în limbajul economic internațional. Se discută despre integrare — și cea socialistă și cea din Piața comună. Să vedem ce înseamnă acest lucru teoretic, principal, și să ne spunem punctul de vedere, să elaborăm orientarea clară a partidului nostru în această problemă. Trebuie să analizăm în mod distinct tezele și practicile legate de integrarea capitalistă, precum și problema relațiilor de cooperare socialistă, a formelor de integrare în cadrul C.A.E.R. Noi am ajuns împreună cu țările membre ale C.A.E.R. la o anumită concluzie cu privire la ceea ce înseamnă integrare, în sensul că aceasta nu afectează independența și suveranitatea națională, nu duce la planificarea comună și la forme de organizare suprastatală. Dezvoltarea și adîncirea cooperării este menită să asigure egalitatea deplină între țările socialiste, avantajul reciproc, soluționarea problemelor în spiritul liberului consimțămînt și al intereselor fiecărei țări socialiste, asigurarea dezvoltării și înfloririi economiei naționale a fiecărui stat socialist. Toate acestea sînt menite să contribuie la întărirea unității țărilor socialiste, la afirmarea socialismului în lume. De aceea trebuie să tratăm aceste probleme aprofundat pentru ca fiecare dintre tovarășii noștri, începînd cu membrii Comitetului Central, cu activul, întregul partid și popor să cunoască bine punctul nostru de vedere. Trebuie să discutăm și despre Piața comună: e o problemă tot principală. Să analizăm și să tragem concluzii atît în legătură cu aceasta, cît și cu alte fenomene ce apar pe plan internațional și care se cer analizate, la care trebuie să se dea răspunsuri. Nu are rost să ocolim problemele care se pun în viață. Sînt fenomene diverse care apar în lumea de astăzi; este necesar să le interpretăm corespunzător în spiritul concepției noastre despre lume și viață, a materialismului dialectic și istoric, să dăm răspuns la întrebările care se ridică în legătură cu aceste fenomene.

Trebuie să tratăm mai pe larg și principal, din punct de vedere ideologic și teoretic, problema luptei de eliberare națională și mai cu seamă a dezvoltării statelor naționale, pentru că aceasta are, de asemenea, o mare însemnătate pentru întreaga noastră activitate internațională. Este necesar să abordăm în mai mare măsură problemele țărilor în curs de dezvoltare, să ne oprim asupra rolului țărilor mici și mijlocii în viața internațională de astăzi — din punct de vedere nu numai practic, ci și din punct de vedere teoretic, al luptei împotriva imperialismului, pentru transformarea democratică a lumii.

Este necesar, tovarăși, să analizăm, de asemenea, capitalismul, imperialismul de astăzi, pentru că nu ne mai putem mulțumi numai cu repetarea tezelor vechi, deoarece

au avut loc schimbări serioase — și, dacă nu ținem seama de ele, ajungem, câteodată, la concluzii greșite.

Se ridică un șir de alte probleme în legătură cu dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești, cu relațiile dintre partidele comuniste, dintre forțele antiimperialiste, mișcările democratice — probleme care se cer, de asemenea, abordate pe larg în activitatea noastră ideologică și teoretică. În general, consider că este necesar ca activitatea ideologică, teoretică a partidului nostru să abordeze toate problemele care apar în viața contemporană, să le trateze deschis, de pe poziții marxist-leniniste, să elaboreze o concepție și o linie clară care să stea la baza întregii munci ideologice de înarmare a partidului, a clasei muncitoare, a poporului nostru.

Este necesar să înțelegem că întreaga noastră activitate ideologică trebuie să aibă la bază concepția despre lume și viață a clasei muncitoare, materialismul dialectic și istoric. Numai așa vom putea să ne aducem contribuția la dezvoltarea marxism-leninismului în condițiile epocii de astăzi.

Legat de aceasta, consider că un neajuns al activității noastre teoretice și ideologice îl constituie faptul că activiștii cu munci de conducere se ocupă puțin — unii chiar nu se ocupă deloc — de problemele teoretice, lăsind de fapt ca de ele să se ocupe numai tovarășii care s-au specializat în activitate teoretică. Or, ca în toate domeniile științei — ce nu se poate dezvolta decât dacă se leagă de viață — activitatea teoretică în problemele sociale — care, de asemenea, este o activitate științifică — nu se poate realiza din birou, de către oameni care stau în jurul lor cu tot felul de tratate și manuale, cu tot felul de reviste, încercînd să tragă concluzii din ele. Tezele teoretice se pot elabora numai de către aceia care iau parte activă la lupta revoluționară, la lupta de construcție socialistă, care se află în primele rinduri ale acestei lupte. Înșiși făuritorii marxism-leninismului n-au fost savanți de cabinet, ci oameni politici, organizatori și conducători ai luptei revoluționare — și tocmai de aceea teoria lor e reală, corespunde vieții, tezele ei fundamentale au o valabilitate universală. Altfel, ne vom întîlni în continuare cu „Jucrări teoretice“ care repetă niște adevăruri arhicunoscute, cu teze elaborate în urmă cu 50—100 de ani, prezentate mai pretențios, mai întortocheat — ca să se înțeleagă mai greu — dar care nu spun nimic nou și nu aduc nici o contribuție la dezvoltarea științei marxist-leniniste. De aceea, eu consider că este o necesitate imperioasă ca de problemele teoretice și ideologice să se ocupe în primul rînd cadrele de conducere ale partidului nostru, începînd de la Comitetul Central pînă jos; organele colective de conducere ale partidului trebuie să dezbată periodic aceste probleme, să ajungă la concluziile corespunzătoare care să constituie orientarea obligatorie pentru întregul nostru partid. Numai așa vom desfășura o activitate ideologică bună, vom da o bază solidă pentru înarmarea partidului cu o concepție înaintată.

Legat de aceasta, vreau numai să reamintesc și aici necesitatea ca și tovarășii care lucrează pe linie de stat să înțeleagă că ei sînt nu numai specialiști, ci sînt în primul rînd oameni politici; ei sînt puși vice-președinți, miniștri sau directori, înainte de toate în calitate de oameni politici — și trebuie să asigure o conducere politică — și numai în al doilea rînd ca specialiști. Un ministru e un conducător politic. El a fost numit în fruntea unui departament în calitate de om politic, pentru a milita în slujba îndeplinirii liniei partidului. Deci, este necesar să se înțeleagă clar, de către toată lumea, că tovarășii care sînt puși să conducă oricare sector de activitate — includ aici și organizațiile obștești, uniunile de creatori — sînt promovați ca oameni politici și trebuie să pună pe primul plan lupta pentru îndeplinirea politicii partidului în domeniul respectiv, pentru ca toți cei cu care lucrează ei să cunoască și să-și însușească temeinic linia politică a partidului.

S-a vorbit aici despre rolul care revine Academiei de științe sociale și politice. Este adevărat, a fost creată de curînd, ceva a început să facă, dar — după mine — puțin. Am concentrat forțe acolo și avem pretenția ca această Academie, așa cum am spus-o de altfel de la început, să fie un instrument în mîna conducerii partidului și statului în activitatea ideologică; pentru aceasta este necesar însă ca la activitatea ei să participe și cadrele de conducere de partid și de stat, deoarece altfel activitatea nu se va îmbunătăți prea mult. Este necesară o mai strînsă legătură între activitatea teoretică și activitatea practică. Aceasta presupune ca tovarășii, chiar dacă au — cum se spune în limbajul Ministerului Muncii — norma de bază la Academie, să fie antrenați la munca politică, practică, la activitatea din întreprinderi și instituții, să fie strîns legați de clasa muncitoare.

Este necesar, de asemenea, să aducem o serie de îmbunătățiri în învățămîntul nostru de partid, începînd cu Academia social-politică „Ștefan Gheorghiu“. Programul său trebuie astfel îmbunătățit încît să corespundă cerințelor formării cadrelor de conducere de partid, să creeze conducători de partid, în stare să cunoască problemele și știința politică a conducerii partidului și societății. O parte însemnată din activitatea Academiei este paralelă cu a altor instituții de învățămînt superior. Va trebui să revedem acest lucru. Nu este nevoie să avem două facultăți de filozofie, de exemplu — una comunistă și una „pe linie de stat“. (Animație în sală). Doar societatea noastră n-are decât o sin-

gură filozofie ! Va trebui să facem astfel încât să avem o singură facultate și o singură filozofie, iar facultatea de filozofie — oriunde se va găsi ea, probabil tot în cadrul Universității — să lucreze nemijlocit sub conducerea Comitetului Central, în strinsă legătură cu Academia de științe sociale și politice. Numai așa vom putea avea o filozofie marxist-leninistă. De asemenea, trebuie să punem pe altă bază recrutarea studenților pentru filozofie. Aceasta nu este o meserie de specialitate, ci o activitate, prin excelență, ideologică și acolo trebuie să meargă numai oameni recrutați prin partid, numai oameni care vor deveni activiști de partid. În orice sector de activitate vor lucra ca filozofi, ei trebuie să fie filozofi marxist-leniniști. Noi nu putem admite nici un alt fel de filozofie în România. Aceasta este valabil și pentru alte facultăți umanistice — și pentru economia politică generală, pentru istorie : noi nu putem să avem decît o singură istorie, o singură concepție despre istorie, materialismul dialectic și istoric ; nici un fel de altă concepție nu poate exista în predarea istoriei. La fel trebuie să fie și la Facultatea de litere, care, între altele fie zis, nu trebuie să scoată scriitori, întrucît nu există în lume facultate de scriitori ; scriitorul poate fi un muncitor bun, și un medic bun, și un inginer bun care are de transmis un mesaj, care cunoaște viața și este înzestrat cu talent, este capabil să realizeze opere de artă. Noi trebuie să scoatem de la filologie profesori și toți cei care absolvă aceste facultăți trebuie să intre în învățămînt și numai cu aceste condiții trebuie admiși în facultăți.

Mă opresc aici și n-am să mă refer și la alte facultăți umanistice. Cred că este clar pe ce cale trebuie să mergem ! Despre toate acestea am discutat de multe ori cu tovarășii de la învățămînt — am discutat și cu tovarășul Malița — dar de făcut s-a făcut puțin. Este timpul ca începînd din această toamnă să trecem la această organizare. Am făcut această digresiune, deoarece învățămîntul științelor sociale este strîns legat cu învățămîntul de partid, ele trebuie să fie strîns unite și să se desfășoare după o singură concepție.

Legat de sarcinile care le punem în domeniul activității ideologice, este necesar, de asemenea, să luăm măsuri în vederea îmbunătățirii întregului nostru învățămînt de partid — și cel permanent, și cel seral, și alte forme pe care le avem. Totodată, este necesar să înțelegem că orice formă de învățămînt am avea, acesta nu poate înlocui adunarea generală care trebuie să joace rolul principal în organizarea activității membrilor de partid, în educarea comuniștilor.

Dacă am caracteriza mai general activitatea noastră ideologică și de propagandă, felul cum se răsfrînge ea în diferite sectoare ale vieții ideologice, culturale, am putea spune că în multe locuri și-a făcut loc o mentalitate de comoditate călduță, de îngăduință mic-burgheză, de lipsă de fermitate. Unii tovarăși consideră că dacă nu vor supăra pe nimeni, vor dovedi că știu să lucreze cu oamenii și nu vor fi criticați, nu vor fi acuzați de nu știu ce fel de atitudine dogmatică sau rigidă, și că e mai bine să umblăm cu duhul blîndeții. Dar noi nu sîntem predicatori, tovarăși, noi sîntem comuniști ! Noi nu trebuie să umblăm cu duhul blîndeții, noi trebuie să criticăm principal, să nu jignim pe nimeni, dar a pune lucrurile clar în fața oamenilor nu înseamnă a jigni. A nu pune lucrurile clar în fața oamenilor înseamnă a le face și lor un prost serviciu, înseamnă a face un deserviciu și partidului, întregii noastre activități. Este timpul să punem capăt acestor stări de lucruri. Să introducem în întreaga noastră activitate ideologică spiritul de partid, spiritul clasei muncitoare, combativ, ferm ; nu pot fi făcute concesii de la politica partidului, de la principiile marxist-leniniste.

Este necesar să luăm măsuri serioase în domeniul muncii cultural-educative de masă. Cluburile muncitorești, căminele culturale au devenit nu atît instituții de educație, cit mai mult instituții de distracție — și aceasta fără un conținut educativ. Căci și distracția este, pînă la urmă, o cale de educație, dacă se face în mod corespunzător. Trebuie să înțelegem că în toate domeniile, tot ceea ce facem are un anumit țel și un anumit scop. Cluburile muncitorești, căminele culturale din sate trebuie să devină instituții de educație politică, socialistă a muncitorilor, a celorlalți salariați, a țărănimii, a tuturor membrilor societății noastre. Ele trebuie să acționeze, desigur, sub îndrumarea organizațiilor respective — a sindicatelor, celorlalte organizații, a consiliilor județene populare — dar în fond, toate acestea trebuie să-și desfășoare activitatea sub conducerea organelor de partid, de jos pînă sus. Organele de partid trebuie să exercite îndrumarea, controlul. să aprobe programul, să asigure realizarea lui.

S-a vorbit de cinematografie ; am avut o consfătuire și nu vreau să repet acum ceea ce am arătat atunci. Numai un singur lucru vreau să subliniez : trebuie să punem capăt importului de filme decadente din străinătate care introduc concepția burgheză, retrogradă. Lista importului de filme trebuie să fie aprobată în prealabil de organele competente de partid și de stat. Se impune, în același timp, să luăm măsuri ca cinematografia noastră să facă filme mai bune. Este necesar ca toate scenariile să fie în prealabil aprobate de organele de partid și de stat. Sînt de acord cu ce a spus aici tovarășul Baranga, că pînă la urmă, cel care comandă opere de artă este clasa muncitoare, țărăniimea, poporul nostru și deci trebuie ca scenariștii și regizorii să facă filme care corespund

obiectivelor educației noastre comuniste. Filmul este un instrument de educație. Trebuie să punem capăt în acest domeniu concepțiilor liberaliste, mic-burgeze, anarhice.

La fel în teatru, trebuie să revizuiam repertoriul pieselor străine. Sînt multe piese bune — și să le păstrăm — ca de altfel și filme, dar să scoatem toate piesele care nu corespund educației pe care noi vrem s-o dăm poporului nostru. Așa cum trebuie să nu se înceapă punerea în scenă a unei piese pînă cînd nu se aprobă de organele de partid și de stat. Eu aș apela la directorii de teatru, la artiștii comuniști : de ce joacă piese care nu corespund principiilor și eticii noastre ? N-au și ei răspundere față de ceea ce joacă ? În ilegalitate, tovarăși, am avut artiști progresiști, democrați, care au refuzat să joace anumite piese reacționare ; oare artiștii comuniști nu sînt răspunderea pentru ceea ce joacă ? Același lucru este valabil și pentru operă, operetă, pentru celelalte ansambluri lirice, în activitatea cărora sînt lipsuri serioase — și care trebuie să joace un rol mult mai important în educarea revoluționară a tineretului, a poporului nostru. În acest sens este necesar ca Secretariatul Comitetului Central, împreună cu organele de stat de specialitate, cu uniunile de creație să stabilească un program de elaborare a unor piese de teatru și a unor lucrări muzicale și coregrafice inspirate din lupta revoluționară, patriotică a poporului nostru, din construcția socialismului, care să contribuie la formarea conștiinței socialiste a maselor.

De asemenea, este necesar să revedem activitatea editorială. Nu mă refer la ceea ce se tipărește din scriitorii și poeții români. Și aici sînt lucruri de criticat, dar mă refer acum mai cu seamă la traduceri. Sînt cărți care se tipăresc în zeci de mii de exemplare și care fac apologia modului de viață burghez, chiar apologia crimei, în timp ce lucrări bune românești nu pot fi tipărite pe motiv că lipsește hîrtia. Ce educație facem noi ? Ce fel de directori de edituri comuniști, ce fel de tipografi comuniști sînt aceia care culeg cărți cu asemenea mesaje ? Noi în ilegalitate aveam tipografi care refuzau să tipărească, să culegă anumite cărți. Ce fel de combativitate comunistă este aceasta ? Ce fel de comuniști avem noi în edituri ? Trebuie să luăm măsuri pentru a pune capăt stărilor de lucruri la care m-am referit, pentru a nu se mai edita, atît din literatura românească, cît și universală, decît lucrări care sîrvesc educației maselor, creării omului nou. Totodată trebuie să se scoată din librării tot ceea ce nu corespunde acestei orientări, să se revadă planul de tipărituri, să se oprească tipăriturile necorespunzătoare. De asemenea, va trebui să se pună mai multă ordine în modul de aprobare a listei traducerilor, a editărilor din limbi străine. Va trebui, desigur, să traducem și în viitor din literatura universală, luînd tot ce este bun, atît din literatura țărilor socialiste, cît și din literatura progresistă din toată lumea. Este multă asemenea literatură și avem nevoie de ea, trebuie să dăm posibilitatea oamenilor noștri să cunoască tot ceea ce este valoros în literatura mondială — dar să nu aducem maculatură, să nu aducem literatură care otrăvește sufletul tineretului nostru.

Legat de aceasta se pune și problema activității Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

Desigur, analizînd activitatea Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, se poate spune că în munca sa sînt și lucruri bune, dar această instituție nu a exercitat control corespunzător asupra sectoarelor de care are însărcinarea să se ocupe, nu a manifestat spirit de combativitate în îndrumarea politico-ideologică fermă a vieții cultural-artistice din țara noastră, a lucrat mai mult ca un organ administrativ. Trebuie să spunem că tovarășii din conducerea instituției, trimiși acolo de partid, nu s-au achitat bine de sarcinile lor. Președintele comitetului poartă răspunderea generală pentru activitatea instituției, iar fiecare membru al conducerii răspunde, la rîndul său, pentru domeniul de activitate ce i s-a încredințat în fața partidului, a societății. Este necesar să luăm măsuri atît pentru îmbunătățirea organizării comitetului, cît și pentru schimbarea concepției sale de muncă. Acest comitet trebuie să lucreze ca un organism de partid, să îndrume toată activitatea cultural-educativă, să exercite rolul principal în orientarea tuturor instituțiilor de artă, a întregii rețele culturale de masă. El trebuie să acționeze pentru crearea unei arte militante, socialiste, care să răspundă cerințelor educării maselor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar. Pentru a putea asigura îndeplinirea acestor sarcini este necesar să întărim conducerea comitetului cu activiști de partid ; lucrătorii acestei instituții nu trebuie să fie simpli funcționari, ci activiști militanți, luptători fermi și neobosiți pentru înfăptuirea politicii culturale a partidului și statului nostru. În acest sens este necesar să luăm măsuri și pentru întărirea activității organizației de partid din cadrul comitetului, a întregii munci politice de pregătire marxist-leninistă a cadrelor din instituție. Este, de asemenea, necesar ca comitetele județene să ia măsuri pentru îmbunătățirea activității comitetelor de cultură și artă județene, pentru îndrumarea lor permanentă. Dată fiind importanța activității culturale în educarea comunistă a maselor, este necesară întărirea conducerii și îndrumării de către partid a întregii vieți cultural-artistice din țara noastră.

De multe ori am vorbit despre rolul școlii în educația și formarea tinerei generații. Se pare că pentru toți este clar acest lucru. Avem succese mari în dezvoltarea învățămîn-

tului. Totuși, orientările și directivele stabilite de Comitetul Central n-au fost duse nici în acest domeniu pînă la capăt. Conducerea ministerului, rectoratele, comuniștii din învățămînt se mișcă greoi; unii au rețineri pentru că s-au obișnuit cu vechea mentalitate, și dacă cumva pătrunde producția în universitate sau dacă universitatea se apropie de producție cred că aceasta înseamnă încălcarea principiului universitar. În realitate, lucrurile nu stau așa! Prin legătura strînsă cu producția, universitatea va deveni cu adevărat o universitate a poporului! Atunci va fi mai bine legată de clasa muncitoare, de interesele generale ale societății!

Trebuie ca de la începutul anului viitor să facem o cotitură radicală în munca din învățămînt. Nu mă opresc mai mult asupra acestor probleme pentru că avem programată o ședință specială cu Consiliul învățămîntului superior și vom discuta atunci mai pe larg. Vreau doar să subliniez că trebuie să punem o dată capăt stărilor de lucruri negative, tă-răgănelii și speranței că poate lucrurile se vor uita și vor rămîne așa cum au fost în trecut — pentru că există asemenea mentalitate. Trebuie o dată să lichidăm asemenea neajunsuri pentru că învățămîntul nostru superior nu progesează dacă nu-l legăm de producție, dacă studentul nu lucrează în producție în timpul studiului. Cu mai multă fermitate trebuie să luăm măsuri ca în liceele noastre și în școala noastră generală de 10 ani să introducem participarea elevilor la producție. Noi purtăm răspunderea pentru viitorul societății noastre și, ca atare, trebuie să lichidăm mentalitatea școlii generale, a liceului de cultură generală de a scoate absolvenți fără nici o specialitate. Ce fel de liceu este acesta care pregătește tineri cărora le e rușine de muncă? Noi trebuie să avem un liceu care să educe tineretul nostru în spiritul muncii, să-l învețe să muncească în orice domeniu de activitate, pentru că orice muncă folositoare societății este o muncă de onoare; în acest spirit trebuie să formeze școala noastră tineretul! Toți elevii trebuie să lucreze în producție! Numai așa vom avea un liceu care să contribuie cu adevărat la formarea tinerei generații pentru societatea socialistă și comunistă.

De o deosebită importanță sînt problemele legate de educația generală, politică și cetățenească a tineretului nostru. Vreau să spun de la început că noi avem un tineret bun, devotat patriei, cauzei socialismului. Virsta medie în multe întreprinderi este de 22—23 de ani, ceea ce oglindește rolul tineretului nostru în producția de bunuri materiale a societății. Un rol important joacă, de asemenea, tineretul în domeniul științei și culturii, în învățămînt și în alte sectoare ale vieții sociale. În marea lui majoritate tineretul se află pe poziții morale sănatoase. Partidul nostru dă o înaltă apreciere contribuției pe care tineretul nostru o aduce la construcția socialismului, rolului pe care îl are în viața noastră socială.

Nu putem însă trece cu vederea unele manifestări negative, chiar dacă este vorba de cazuri izolate. Tovarășul Malița a căutat să ne convingă că, deoarece asemenea manifestări sînt extrem de puține, că reprezintă un procent infim, nu trebuie să le dăm prea multă atenție. Dar atunci cînd ne referim la educația tineretului, cînd este vorba despre unele neajunsuri, nu putem să judecăm în procente. Noi nu admitem nici în producție, la piese, rebuturi, iar la oameni cu atît mai puțin. Iată de ce nu putem fi de acord cu felul acesta de a gîndi al conducerii Ministerului Învățămîntului. Noi trebuie să luăm toate măsurile ca fiecare tînar să fie educat și pregătît pentru viață, să nu avem rebuturi de nici un fel. Este necesar să așezăm munca educativă pe principii sănatoase; aceasta constituie sarcina principală a Ministerului Învățămîntului. În acest sens este necesar să reorganizăm și să îmbunătățim întregul sistem de predare a cunoștințelor politico-ideologice. Direcțiile educative și de științe sociale din minister sînt funcționărești, nu desfășoară activitate temeinică de îndrumare politică. De asemenea, predarea științelor sociale se desfășoară cu lipsuri mari. Consider că hotărîrea care s-a luat cu ani în urmă, cînd s-a diminuat, s-a redus predarea științelor sociale, a fost greșită. În afară de cîteva facultăți umanistice, științele sociale sînt tratate cu indiferență. Mulți din cei care predau științele sociale nu-și fac datoria. Noi trebuie să așezăm predarea științelor sociale pe o bază temeinică, să revedem planurile de învățămînt și programele de studiu, să mărim numărul de ore și să facem ca științele sociale să se predea în toți anii de studii. Trebuie să introducem obligatoriu examenul de științe sociale ca examen de bază, fără de care nici un student nu poate absolvi facultatea. În societatea noastră socialistă nu poate deveni inginer cineva care nu are temeinice cunoștințe ideologice comuniste. Trebuie de urgență să punem un colectiv să lucreze, astfel ca pînă la toamnă să reorganizăm și să revedem complet toată problema predării științelor sociale. Aceasta constituie o problemă esențială în formarea specialistului nostru de mîine.

Cadrele care predau științele sociale trebuie să fie în fond activiști de partid, selecționați, recomandați de organele de partid. Să introducem obligația activiștilor de partid cu munci de răspundere — fie că au sau nu titlu de profesor — de a preda la catedrele de științe sociale.

Comitetele județene ca și Secretariatul Comitetului Central al partidului nostru trebuie să preia în întregime sub conducerea și îndrumarea nemijlocită întreaga activitate educativă și în general întregul proces de desfășurare a învățămîntului. Nu se poate separa procesul de predare a cunoștințelor profesionale de întregul proces educativ; acesta

constituie un tot unitar. Trebuie, de asemenea, să revedem sistemul de învățămînt politic pentru cadrele didactice de toate gradele, sistemul de informare politică, care nu sînt întotdeauna bine organizate și nu au eficiența dorită. Toți profesorii, toți învățătorii trebuie să fie și specialiști și educatori; dacă nu îndeplinesc ambele condiții, nu pot fi promovați în aceste funcții.

S-a vorbit aici de rolul Uniunii Tineretului Comunist, al Asociațiilor studențești, al Organizației pionierilor. Consider că va trebui să luăm măsuri serioase pentru a aduce îmbunătățiri substanțiale în activitatea U.T.C., a Asociațiilor studențești și a Organizației de pionieri. Aceste organizații trebuie să fie mai îndeaproape îndrumate și conduse de organele de partid, trebuie întărite cu cadre recrutate din rîndurile clasei muncitoare, cu spirit revoluționar, cu spirit muncitoresc, pentru ca într-adevăr să răspundă cerințelor pe care le pune partidul în fața lor, în munca de educare a tineretului.

În același timp, trebuie să facem ca toate organele și organizațiile de partid să considere munca de educare a tineretului ca o sarcină de prim ordin, permanentă, de ea depinzînd viitorul societății, al națiunii noastre socialiste. Este necesar să punem un mai mare accent pe cunoașterea de către tineret a trecutului de luptă al partidului și poporului. Să prezentăm permanent stările de lucruri din trecut, să reamintim cum a trăit clasa muncitoare, tineretul în trecut, pentru că numai așa tinerii vor putea să înțeleagă mai bine realizările de astăzi, condițiile pe care le au. Nu trebuie să uităm că tineretul nostru s-a născut în alte condiții și unii consideră că lor li se cuvine totul, că numai societatea are obligații, dar ei nu au față de societate nici o obligație. Trebuie, de asemenea, să punem un accent mai mare în propaganda noastră pe înfățișarea stărilor de lucruri din lumea capitalistă, pentru că trebuie să recunoaștem că în unele cazuri realitățile de acolo au fost puțin înfrumusețate. Tot vorbind despre importul de mașini din străinătate și apreciind că o mașină sau o instalație sînt bune, s-a uitat că dacă mașina este bună — deși este făcută tot de muncitor și de inginer — nu înseamnă că este bună și orînduirea capitalistă. Noi trebuie să înfățișăm permanent tineretului aspirarea și exploatarea, nedreptățile economico-sociale, greutățile pe care le au tinerii, oamenii muncii din orînduirea capitalistă. Să ogîndim mai larg în propaganda noastră lupta oamenilor muncii din țările capitaliste împotriva claselor exploatare, împotriva politicii de aspirare, împotriva colonialismului și neocolonialismului, a politicii imperialiste de forță și dictat, de agresiune și amenințare cu un nou război mondial. În acest scop trebuie să luăm măsuri serioase, să întocmim un program special de educare a tineretului în spirit militant.

Trebuie să dezvoltăm la tineretul nostru dragostea față de muncă. Fiecare să înțeleagă că în orice domeniu de activitate este necesar să-și aducă contribuția la dezvoltarea societății noastre. Să luăm măsuri hotărîte ca nimeni să nu poată trăi fără a participa la activitatea productivă. Să combatem, de asemenea, mentalitatea acelor părinți care dintr-o grijă exagerată, prost înțeleasă, țin copiii acasă, îi întrețin fără muncă, îi ajută să nu se încadreze în activitatea socială. Aceasta este o mentalitate înapoiată, mic-burgheză. Față de o asemenea mentalitate trebuie să luăm poziție publică, să facem din ea o problemă a întregii societăți. Întregul nostru tineret trebuie să se încadreze, să participe la muncă.

Este necesar să fie combătute cu mai multă fermitate concepțiile mistice, înapoiate. Problema combaterii misticismului trebuie să facă parte din întreaga activitate politico-educativă a partidului, a U.T.C.-ului, a organizațiilor noastre. În lupta împotriva concepțiilor înapoiate, a influențelor modului de viață burhez, a tot felul de manifestări retrograde trebuie să acționeze munca politică, organizațiile obștești, opinia publică. Problema educației ateiste este o problemă de lungă durată, care cere o activitate continuă, permanentă. Să înarmăm științific clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, tineretul, pe toți cetățenii patriei, cu concepția materialist-dialectică despre lume și viață. De asemenea, trebuie să ne preocupăm de a educa tineretul nostru în spiritul prieteniei între toți tinerii, indiferent de naționalitate, în spiritul solidarității internaționale cu tineretul muncitoresc, revoluționar din toată lumea, atît din țările socialiste, cît și din celelalte țări, în lupta împotriva imperialismului, pentru socialism, pentru pace. Educația patriotică și internaționalistă să constituie un tot unitar. Nu trebuie să scăpăm nici un moment din vederea necesitatea educării tineretului nostru în spiritul dragostei față de patrie, al hotărîrii de a fi gata în orice moment să apere cuceririle revoluționare, independența și suveranitatea patriei noastre socialiste. Aș dori să adresez tinerilor comunisti, întregului tineret, chemarea de a fi întotdeauna în primele rînduri ale luptei împotriva vechiului, a aspirării naționale, pentru libertate, dreptate și echitate socială. Astăzi, cînd în România se construiește noua orînduire socială, tinerii trebuie să fie în primele rînduri pentru înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru victoria comunismului. Ei

inșiși, tinerii, trebuie să acționeze cu toată fermitatea pentru lichidarea tuturor neajunsurilor din activitatea educativă ; organizațiile lor trebuie să devină colective de luptă pentru educarea comunistă. Numai așa tineretul nostru, hîndu-și — ca să spun așa — soarta în propriile mîini și acționînd sub conducerea partidului, de pe poziții comuniste, își va aduce contribuția la dezvoltarea societății noastre.

S-a vorbit aici de uniunile de creație. Noi am avut multe întîlniri cu tovarășii din domeniul literaturii și artei. S-au realizat și multe lucruri bune, deși mai sînt și neajunsuri. După cum se știe, nu o dată am apreciat realizările din acest domeniu și, în special, recent, cele închinatе aniversării semicentenarului partidului. Dar nu putem să nu menționăm și cu acest prilej existența unor lipsuri și în acest sector de activitate. Linia trasată de Congresele al IX-lea și al X-lea constituie, cred, o orientare foarte clară pentru activitatea uniunilor noastre de creatori. Încă la Congresele al IX-lea și al X-lea am precizat ce dorim noi de la scriitorii, de la ceilalți oameni de artă, de la uniunile de creație, cui trebuie să servească arta, care trebuie să fie izvorul ei de inspirație. Astăzi n-aș putea decît să repet același lucru, de aceea le recomand tovarășilor să citească pasajele din documentele acestor Congrese, cit și cuvîntarea ținută la ultima întîlnire cu creatorii de artă pentru că acolo am spus tot ceea ce aș dori să spun și astăzi. Noi vrem ca arta și literatura să fie puse în slujba poporului, să se scrie și să se creeze pentru clasa muncitoare, pentru țărînimе, pentru intelectualitate, pentru toți oamenii muncii. Sîntem pentru diversitate de stiluri și forme în creația literar-artistică. Dar, așa cum am spus și mai înainte, concepția, ideologia trebuie să fie una singură — ideologia și concepția revoluționară a clasei muncitoare. Artă trebuie să servească unui singur scop : educației socialiste, comuniste. În acest sens sîntem pentru cea mai largă libertate de creație, pentru cea mai largă exprimare a imaginației, dar în spiritul concepției noastre despre lume și viață. Cred că este clar ! Nu este nimic nou, ci trebuie să se înțeleagă mai profund hotărîrile Congreselor partidului nostru — și pe această linie să se acționeze.

Aș dori însă să mă refer la comuniștii din aceste uniuni. Oare pentru ei nu există obligația de a traduce în viață linia partidului ? Hotărîrile congreselor partidului și ale Comitetului Central nu sînt obligatorii și pentru ei ? Cred că da. Chiar în condițiile cînd partidul era în ilegalitate, comuniștii, precum și celelalte elemente democratice din societățile literare sau artistice luau poziție și militau pentru o artă avansată. Cu atît mai mult comuniștii au obligația să ia astăzi o poziție militantă. Comunistul este obligat, atît în cadrul Uniunii Scriitorilor, al Uniunii Compozitorilor, al Uniunii Artiștilor Plastici, în celelalte uniuni de creație să înfăptuiască linia partidului, să lupte și să realizeze el însuși opere literar-artistice care să contribuie la ridicarea conștiinței socialiste a maselor, care să militeze pentru realizarea liniei politice a partidului nostru. Trebuie să ne gîndim foarte serios, tovarăși, asupra acestui lucru ; de dragul libertății de creație noi nu putem închide ochii, nu vom admite să se scrie orice fel de literatură. Nu vom admite nici un fel de literatură care ar putea dăuna educației socialiste a poporului nostru. Nu înțelegem și nu putem accepta nici un fel de libertate pentru creațiile inspirate din concepțiile străine de ideologia clasei muncitoare. În România pot fi acceptate numai arta și literatura care stau pe poziția clasei muncitoare, care servesc poporului, socialismului, națiunii noastre. (Aplauze vii). Este necesar — așa cum am mai subliniat — ca organele noastre de partid, la toate nivelurile, să-și exercite rolul de conducător și îndrumător al acestor sectoare de activitate. Critica literar-artistică trebuie să fie critică comunistă, gazetele și revistele literare trebuie să fie în întregime comuniste. Nu trebuie să admitem nici un fel de critică ce încearcă să promoveze concepții estetice retrograde. Presa este un instrument al partidului și trebuie să servească răspîndirii politicii partidului în toate domeniile de activitate — inclusiv în cel literar și artistic. Aceasta este cu atît mai mult valabil cînd vorbim de presa politică. Cred, în general, tovarăși, că și în domeniul presei — atît celei literare, cît și al presei în general — trebuie să luăm un șir de măsuri împotriva oricărui spirit liberalist care lasă posibilitatea să apară concepții ce nu servesc educației socialiste și comuniste.

Consider că este necesar să punem mai rapid ordine la radio și televiziune. Mă așteptam ca tovarășul Bujor Sion să spună ceva mai clar lucrurilor pe nume aici, cu atît mai mult cu cît acum citeva zile am discutat cu el foarte pe larg despre lipsuri și despre ceea ce trebuie făcut la televiziune. Cînd am hotărît ca tovarășul Bujor Sion să fie trimis la televiziune, l-am trimis acolo ca membru al Comitetului Central, ca activist de partid, pentru a pune ordine. Noi nu putem să admitem ca radioul și televiziunea să transmită emisiuni care prin conținutul lor nu contribuie activ la educația comunistă, patriotică, revoluționară a tineretului, a poporului nostru. Din păcate trebuie să spunem că multe piese, filme, programe muzicale și satirice, transmise la radio și televiziune, au promovat concepții retrograde, influențe ale culturii decadente. Este necesar să luăm măsuri hotărîte pentru a pune capăt neajunsurilor care continuă să se mai manifeste în programele de radio și televiziune, să facem ca această instituție să servească, prin

întreaga sa activitate, educației socialiste a maselor. Trebuie să fie bine ales întreg reper- toriul televiziunii : filmele, piesele de teatru, muzica, poeziile. Trebuie să-și găsească loc într-o măsură mai mare muncitorul în emisiunile de televiziune și radio. Să ascultăm și conferințe ținute de muncitori — sint convinși că vor fi primite bine de clasa muncitoare, de poporul nostru și vor servi foarte bine cauzei socialismului. (Aplauze prelungite). Trebuie să înțelegem că noi facem un rău acelor tovarăși cărora le admitem să se prezinte cu lucrări confuze, superficiale ; făcându-le concesii de această natură nu-i ajutăm, ci împietăm chiar asupra educației și poziției lor. Dacă spunându-le deschis părerea noastră critică se vor supăra, inițial, pe moment, o să le treacă, deoarece supă- rarea în general trece, și se vor convinge pînă la urmă că noi am avut dreptate, că aceasta servește cauzei socialismului și comunismului.

Noi apreciem mult aportul oamenilor noștri de cultură, contribuția pe care înain- tașii au dat-o la dezvoltarea culturii noastre. Vom sărbători în curînd 150 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri și vrem să-i dăm o atenție deosebită, considerîndu-l ca unul din predecesorii de mare valoare literară, militant pentru limba română și pentru dezvoltarea națiunii noastre. Noi dăm o înaltă apreciere și lui Eminescu, și lui Goga — ca scriitori, pentru că îl criticăm și va trebui să-l criticăm din punct de vedere politic și filozofic — lui Rebreanu și altor mari scriitori și poeți. Apreciem și trebuie să folosim tot ceea ce este valoros, bun în trecutul nostru, dar trebuie să pretindem ca astăzi să se creeze de pe pozițiile noastre comuniste.

Se pune foarte serios problema introducerii și la televiziune și la radio a spiritului muncitoresc, a principalității revoluționare, comuniste în întreaga activitate. Dorese ca tovarășii care de curînd au fost trimiși acolo să acționeze serios în vederea realizării acestor hotărîri și indicații ale conducerii noastre de partid și de stat. Este necesar să ne gîndim și la pregătirea cadrelor de la televiziune și radio, în general la formarea cadrelor din presă, pentru că am slăbit preocuparea noastră de pregătire a cadrelor de gazetari comuniști. Unii au considerat că dacă un tînăr vine cu o diplomă de la un știu ce facultate, a devenit, automat, ziarist. Trebuie să acționăm și aici în spirit comunist : gazetarul din presă trebuie să fie luptător comunist, trebuie să fie activist de partid în acest domeniu de activitate. În vederea pregătirii cadrelor noi de gazetari — cit și pentru perfecționarea celor existente — trebuie să reinființăm școlile politice de gazetari pentru toate domeniile de activitate.

Vorbînd mai general se impune să începem cu educarea comunistă a tuturor celor pe care îi punem să facă educație comunistă altora ; să nu punem pe nimeni în această activitate pînă nu ne convingem că el însuși are educația necesară și este în stare să o predea, să asigure răspîndirea concepției noastre în întreaga sa activitate.

Tovarăși,

Așa cum am mai arătat, activitatea ideologică, politică și cultural-educativă consti- tuie una din sarcinile centrale ale întregului nostru partid. Tot ceea ce am realizat bun în această privință — și avem, după cum am spus, multe rezultate bune — se datorește muncii organelor și organizațiilor de partid, a comuniștilor care lucrează în acest sector. Așa cum, de asemenea, toate lipsurile, neajunsurile și greșelile din acest domeniu sint, la rîndul lor, greșeli și neajunsuri ale activiștilor de partid, ale comuniștilor care lucrează pe acest tărîm. Și cu acest prilej, doresc încă o dată să menționez înalta apreciere pe care conducerea partidului o dă activității depuse de comitetele județene de partid, de organi- zațiile de partid și de stat, de comuniștii care lucrează în acest domeniu, aportului lor la educarea socialistă a maselor. Dar, subliniind aceste lucruri, nu putem să nu ne oprim asupra neajunsurilor care mai dăinuie. Trebuie spus, în acest sens, că în activitatea comi- tetelor județene de partid, a organizațiilor de partid s-au manifestat neajunsuri ; ele nu au asigurat o îndrumare și un control temeinic, lăsînd uneori această muncă numai pe seama tovarășilor care se ocupă nemijlocit de ea.

Mă așteptam ca secretarii cu propaganda care au vorbit aici să se refere mai mult la aceste lucruri ; este o realitate că multe comitete județene nu conduc și nu se ocupă în fapt de activitatea ideologico-educativă, au lăsat această sarcină în seama cabinetelor de partid, a unor organisme și comitete speciale, ea neconstituind o problemă centrală a acti- vității de partid. Or, conducerea activității ideologice-educative, de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii este o îndatorire principală a organelor și organizațiilor de partid și această activitate nu se poate desfășura decît sub conducerea nemijlocită și per- manentă a organelor și organizațiilor de partid.

Ați auzit aici pe câțiva tovarăși care s-au ocupat și se ocupă acum de problemele activității ideologice la Comitetul Central; au vorbit pe larg unii dintre tovarăși și despre neajunsurile din acest domeniu de activitate și despre lipsurile pe care le-au avut ei în muncă. Eu nu pot să nu fiu de acord cu tovarășul Trofin care i-a atras atenția tovarășului Ilescu că nu ne putem limita la a spune că, în spiritul muncii colective, trebuie să ne facem toți autocritica, că ne privește pe toți și să luăm măsuri să îndreptăm activitatea. Tovarășul Ilescu a lucrat câțiva ani la tineret — până acum câteva luni. El a activat în trecut și la Secția de propagandă, a fost și șeful secției. Numai de a vorbi la general că trebuie să educăm tineretul, nu se poate! Tovarășul Ilescu are și el o răspundere pentru lipsurile care s-au manifestat în organizarea activității în rândul tineretului. În această activitate s-a introdus un spirit „intelectualist“, funcționare, de neglijare a tineretului muncitoresc, de nesocotire a rolului său — și aceasta în timpul când tovarășul Ilescu a condus munca. Și atunci când dezbăteam o problemă de asemenea importanță nu se poate ca un tovarăș care este în conducerea partidului, care a răspuns de un sector de activitate, să vorbească despre ea ca și cum nici n-ar fi trecut pe acolo. Ce valabilitate mai are atunci teza noastră că până la urmă seriozitatea unui comunist constă în felul cum știe să-și analizeze propria activitate?

La fel tovarășul Ilie Rădulescu — care lucrează de mult în propagandă, este șeful Secției de propagandă, a spus lucruri banale, a vorbit superficial. Or, în propaganda noastră, în secția Comitetului Central s-a introdus, de asemenea, un spirit „intelectualist“, funcționare; spiritul clasei muncitoare e slab în activitatea secției noastre de la Comitetul Central. Aceasta este o cauză a stărilor de lucruri negative în propaganda noastră, a lipsei de fermitate, de combativitate muncitorească, revoluționară, a tocirii spiritului militant. Am creat o Comisie ideologică, avem și alte comisii și organisme colective pentru munca ideologică, dar ele n-au fost folosite și nu sînt folosite suficient, deși eu consider că ele ar putea într-adevăr să aducă un aport substanțial la dezbateră și rezolvarea problemelor din acest domeniu de activitate.

Este adevărat că noi am discutat aceste probleme de multe ori în Secretariatul Comitetului Central și, în treacăt, chiar în Comitetul Executiv, dar ne-am mulțumit să discutăm și nu am trecut la măsurile organizatorice care să asigure îndeplinirea în viață a celor discutate și hotărâte. Din acest punct de vedere, trebuie să spun că și Secretariatul Comitetului Central are o anumită parte de vină pentru faptul că nu a organizat, nu a controlat, nu a urmărit felul cum se transpun în viață cele ce au fost stabilite. Dar, vorbind despre aceasta, nu se poate trece cu vederea că de activitatea ideologico-educativă s-au ocupat și se ocupă diferiți tovarăși din conducerea partidului, care au răspunderea nemijlocită și care trebuie să-și analizeze în mod serios felul de a munci, să tragă concluzii corespunzătoare pentru viitor, să-și îmbunătățească activitatea în vederea aplicării ferme în viață a liniei generale și a hotărîrilor partidului.

Pornind de la rolul important pe care îl are munca ideologică și educativă în societatea noastră este necesar să luăm măsuri pentru lichidarea rapidă a tuturor neajunsurilor, pentru ca această muncă să devină o preocupare centrală a întregii activități de partid. În organele și în organizațiile de partid trebuie să se dezbată periodic problemele muncii ideologice, politice și cultural-educative de masă. Organele de partid trebuie să analizeze sistematic activitatea pe care o desfășoară organizațiile și instituțiile cu caracter propagandistic și cultural-educativ, precum și a comuniștilor care lucrează în cadrul acestora. Sarcini deosebite revin organizațiilor de partid, comuniștilor care lucrează în instituțiile de propagandă, educație și informare în masă, în uniunile de creație și în instituțiile de cultură și artă. Aceste organizații de partid trebuie să desfășoare o activitate intensă pentru a imprima în colectivele respective, în munca instituțiilor și organizațiilor unde activează, un spirit profund partinic, revoluționar, combativ, în vederea promovării ferme a ideologiei partidului nostru în toate acțiunile pe care le întreprind, în desfășurarea întregii educații politice și a vieții cultural-artistice din țara noastră. În întreprinderi, la sate, în instituții, organizațiile de partid trebuie să acționeze pentru conducerea și îndrumarea unitară a activității politico-educative desfășurate atît pe linie de partid, cît și de către organizațiile sindicale, de tineret, de femei, de către celelalte organisme cu atribuții în acest domeniu, orientînd întreagă această activitate în direcțiile majore ale educației comuniste a maselor. Este necesar ca cel puțin o dată pe an comitetele județene să facă o analiză temeinică, în plenul lor, a muncii politico-ideologice și cultural-educative și să ia măsurile corespunzătoare pentru îmbunătățirea continuă a conținutului acestei activități.

Desigur, în întreaga muncă de partid și în toate domeniile de activitate, în centrul muncii de educație trebuie să stea hotărîrile congreselor partidului, ale Comitetului Central, documentele de partid și de stat. Acestea reprezintă pentru România marxism-leninismul creator și trebuie să constituie baza întregii educații pe care o facem în toate domeniile de activitate. Pentru a ușura studiul politicii partidului nostru de către toți comuniștii, de către oamenii muncii, va trebui să edităm culegeri sintetice, pe probleme, conținînd pasaje din documentele de partid grupate astfel încît să ofere o imagine clară

a orientării ideologice a partidului nostru în principalele domenii de activitate, în legătură cu principalele aspecte ale vieții sociale interne și situației internaționale. De asemenea, vor trebui elaborate noi lucrări teoretice, sub îndrumarea directă a Secretariatului C.C. al P.C.R., care să dezvolte tezele de bază ale politicii și ideologiei marxist-leniniste ale partidului nostru. În fond, ceea ce noi discutăm astăzi sînt probleme izvorite din hotărârile Congreselor al IX-lea și al X-lea ale partidului. Ceea ce este nou, însă, este faptul că punem cu toată hotărîrea problema luării măsurilor necesare pentru îndeplinirea în viață a acestor hotărîri, că trecem la organizarea pe baze noi a muncii din acest sector de activitate. În realizarea acestor sarcini principală este, după părerea mea, luarea măsurilor organizatorice, asigurarea îndrumării și controlului permanent. Legat de aceasta, consider că va trebui să ne gîndim ca, în viitor, să aducem și anumite îmbunătățiri în felul de promovare a activiștilor de partid, în sensul ca nimeni să nu mai poată fi promovat în munca de partid fără a fi lucrat nemijlocit în producție, în specialitatea lui, și numai după un stagiu de producție, după ce cunoaște viața, realitățile, să poată fi promovat în munca de activist de partid; totodată acesta să fie obligat de a menține permanent legătură cu viața, cu clasa muncitoare, cu producția. Numai așa vom crea activiști revoluționari, comuniști, legați prin toate firele de clasa muncitoare, de popor, luptători hotărîți pentru cauza socialismului și comunismului.

Am ascultat astăzi pe mulți tovarăși care au luat cuvîntul aici. Aș putea spune că s-au evidențiat în mod deosebit, în primul rînd, acei tovarăși care sînt mai legați de viață — fie că vin din producție direct, fie că lucrează mai aproape de producție — prin felul mai real, mai principal, comunist, în care au pus problemele. În general, apreciez că discuțiile de aici au evidențiat că pentru activul nostru de partid în domeniul ideologic, pentru întregul nostru partid, pentru întregul nostru popor, problemele educării marxist-leniniste, comuniste, ale activității ideologice, prezintă o deosebită importanță, că măsurile stabilite de Comitetul Executiv sînt aprobate ca măsuri de însemnătate deosebită pentru activitatea viitoare a partidului.

Am auzit aici pe unii tovarăși că s-ar fi exprimat unele temeri de întoarcere la trecut. Nu știu ce au înțeles sau ce înțeleg acei care au asemenea temeri. În primul rînd nu ne putem întoarce la trecut, deoarece tocmai despre acest trecut am vorbit pînă acum, îl criticăm și sîntem hotărîți să nu mai admitem asemenea stări de lucruri. Deci la trecutul acesta nu numai că nu ne putem întoarce, dar vrem să-l lichidăm. Așa cum nu este vorba de întoarcere la laturile negative ale unui trecut mai îndepărtat, la abuzuri, la ilegalități. Asemenea stări de lucruri au apus și nu mai pot fi admise, nu vor fi admise în societatea noastră. Deci, nu văd de ce ar trebui să existe îngrijorare la cineva în legătură cu aceasta. Noi dezbatem astăzi măsurile necesare ridicării nivelului ideologic, politic, măsurile pentru formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului, a omului care să acționeze în mod conștient, stăpîn pe destinele sale, pentru făurirea societății socialiste. Aceasta presupune întărirea spiritului de răspundere al fiecărui membru al societății, respectarea normelor de conviețuire socială, întărirea disciplinei și ordinii sociale. Legalitatea socialistă presupune atît neadmiterea abuzurilor și ilegalităților, cît și respectarea legilor, a disciplinei și ordinii sociale. Numai în măsura în care vom acționa pentru ca să asigurăm respectarea legilor, a disciplinei sociale în toate domeniile de activitate, vom putea spune că, într-adevăr, ne facem datoria de comuniști. Nu putem admite nici anarhie, nici indisciplină! Acestea sînt incompatibile cu societatea socialistă pe care noi o făurim, cu acțiunea conștientă a omului în făurirea destinului său. Deci, nu este vorba de întoarcerea la nici un fel de trecut, ci este vorba de a deschide o cale mai largă spre viitor, calea spre viitorul comunist al poporului nostru. (Aplauze puternice).

Pentru a merge înainte spre comunism este necesar să îndepărtăm din drum tot ceea ce ne poate crea greutăți, atît în dezvoltarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor de producție, cît și în ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, în formarea omului nou. Măsurile pe care le luăm în domeniul activității ideologice și educativ-culturale vor marca fără îndoială un moment important în lichidarea rămînelor în urmă în acest domeniu, în îmbunătățirea activității ideologice, care va trebui să contribuie la transformarea conștiinței comuniste într-o uriașă forță revoluționară a societății noastre.

Vor fi amarnic dezamăgiți acei comentatori străini care încearcă să vadă în aceste măsuri expresia unei slăbiri a societății noastre socialiste sau a partidului nostru, cît și acei care scriu că se va recurge la măsuri administrative în activitatea ideologică. Nu, domnilor, măsurile pe care le luăm pentru ridicarea rolului activității educative sînt o dovadă a forței orînduirii noastre socialiste, a tăriei și unității partidului nostru comunist! (Aplauze). Greșiți, domnilor, și nu înțelegeți ce înseamnă muncă ideologică marxist-leninistă, care nu se poate duce cu măsuri administrative, ci numai prin educație, prin

promovarea fermă a principiilor clasei muncitoare despre lume și viață. Desigur, vor fi luate măsuri, dar acestea vor fi măsuri de eliminare din activitatea noastră a lipsurilor de care am vorbit, acestea sînt măsuri politice, sînt măsuri de partid și ele sînt chemate să contribuie la unirea tuturor eforturilor pentru asigurarea mersului nostru înainte. (Aplauze puternice). Sîntem hotărîți să facem totul ca mijloacele de educație ale societății noastre să servească acestui scop, cel mai uman și cel mai democratic scop din lume — făurirea societății comuniste. (Aplauze).

În încheiere doresc să exprim convingerea conducerii noastre de partid că toate organele și organizațiile de partid, toți comuniștii, începînd cu cei care ocupă munci de conducere, nu vor preeupeți nici un efort pentru realizarea hotărîrilor partidului. Dezbaterile care urmează să aibă loc în toate organizațiile de partid vor exercita fără îndoială o puternică influență pozitivă asupra întregii activități educative. Astfel, plenara Comitetului Central va putea face bilanțul dezbaterilor din partid și va putea adopta hotărîri care să corespundă părerilor tuturor comuniștilor. Aceste dezbateri și plenara vor contribui la creșterea rolului conducător al partidului, la întărirea unității sale organizatorice, politice și ideologice ; ca urmare, partidul își va putea îndeplini și mai bine misiunea sa față de națiunea noastră socialistă, față de cauza socialismului în lume, a luptei antiimperialiste, față de cauza colaborării între popoare și a păcii mondiale. (Aplauze puternice, prelungite).